

Nr 68.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändring i vissa författningar berörande veterinärväsendet samt angående inrättande av en veterinärstyrelse; given Stockholms slott den 7 februari 1947.

Under åberopande av bilagda i statsrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att

dels antaga härvid fogade förslag till förordning om ändring i vissa författningar berörande veterinärväsendet;

dels ock bifalla de förslag i övrigt, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande statsrådet hemställt.

GUSTAF.

G. E. Sträng.

Förslag

till

förordning om ändring i vissa författningar berörande veterinärväsendet.

Härigenom förordnas, att vad i förordningen den 27 juni 1930 (nr 247) om utrotande av nötbromsen, lagen den 11 maj 1934 (nr 140) angående köttbesiktning och slakthus, lagen den 12 april 1935 (nr 105) om bekämpande av smittsamma husdjurssjukdomar (epizootilagen), förordningen den 21 juli 1937 (nr 737) med vissa bestämmelser rörande till människoföda avsedd mjölk och grädde m. m. samt förordningen den 20 juni 1941 (nr 577) angående bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur finnes stadgat rörande medicinalstyrelsen i stället skall från och med den 1 juli 1947 hava avseende å veterinärstyrelsen.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 7 februari 1947.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE.

Efter gemensam beredning med cheferna för social- och finansdepartementen samt statsrådet Mossberg anmäler statsrådet Sträng fråga om inrättande av en veterinärstyrelse samt anför därvid följande.

Inledning.

Genom beslut den 30 januari 1942 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för socialdepartementet att tillkalla högst sju sakkunniga för att inom departementet biträda med utredning rörande organisationen av den centrala förvaltningen för medicinal- och veterinärväsendet. Med stöd av detta bemyndigande tillkallades den 5 februari 1942 såsom sakkunniga f. d. landshövdingen K. E. Tiselius, tillika ordförande, lasarettsläkaren, medicine doktorn E. B. E. Bager, länsveterinären A. W. Borg, ledamoten av riksdagens andra kammare J. E. G. Fast, dåvarande revisionssekreteraren numera härads-hövdingen O. G. G. Hesselgren, dåvarande ledamoten av riksdagens andra kammare E. H. Lindberg samt professorn T. L. Thunberg. Sedan riksdagsmannen Lindberg utnämnts till landshövding i Västerbottens län, blev han på egen begäran den 25 februari 1943 entledigad från sakkunniguppdraget, och utsågs till sakkunnig i hans ställe sjukhusdirektören H. Höglund, som dock på grund av sjukdom varit förhindrad att delta i överläggningarna under utredningsarbetets slutförande. De sakkunniga, vilka antogo benämningen medicinalstyrelseutredningen, ha med skrivelse den 5 februari 1946 avgivit betänkande i ämnet (SOU 1946: 20).

Över betänkandet ha utlåtanden avgivits av följande myndigheter, nämligen medicinalstyrelsen efter hörande av sinnessjukhusens direktioner, statskontoret, allmänna lönenämnden, riksräkenskapsverket, statens organisationsnämnd, justitiekanslern, universitetskanslern efter hörande av de medicinska fakulteterna i Lund och Uppsala samt karolinska institutets lärarkollegium, styrelsen för veterinärhögskolan efter hörande av skolans lärarkollegium, statens veterinärmedicinska anstalt, statens institut för folkhälsan, lantbruksakademien, lantbruksstyrelsen, socialstyrelsen, statistiska centralbyrån och samtliga länsstyrelser efter hörande av vederbörande förste provinsialläkare

och länsveterinär respektive förste stadsläkare och förste stadsveterinär. Vidare ha åtskilliga sammanslutningar yttrat sig, nämligen svenska landstingsförbundet, svenska stadsförbundet, Sveriges läkarförbund, svenska läkarsällskapet, svenska provinsialläkarföreningen, svenska stadsläkarföreningen, svenska lasarettläkarföreningen, svenska sanatorieläkarföreningen, svenska psykiatriska föreningen, Sveriges yngre läkares förening, svenska veterinärläkarföreningen, svenska distriktsveterinärföreningen, svenska veterinärföreningen för kött- och mjölkhygien, svenska veterinärföreningen för hushållningssällskapens ombuds förvaltningsutskott, Sveriges lantbruksförbund, riksförbundet landsbygdens folk, Sveriges tandläkarförbund, apotekarsocietetens direktion samt Sveriges apotekareförbund och Sveriges farmaceutförbund, svensk sjuksköterskeförening samt statens sjukhuspersonals förbund. Tilläggas må, att statskontoret, allmänna lönenämnden, riksräkenskapsverket och statens organisationsnämnd efter remiss även yttrat sig över medicinalstyrelsens utlåtande i ämnet.

Jag torde få erinra om, att Kungl. Maj:t förut denna dag efter föredragning av statsrådet Mossberg beslutat att förelägga riksdagen proposition angående medicinalstyrelsens omorganisation. I denna har förordats att veterinärväsendet skulle utbrytas från medicinalstyrelsens verksamhetsområde och handhavas av ett särskilt ämbetsverk.

Nuvarande organisation.

I fråga om medicinalstyrelsens nuvarande organisation och arbetsbörda tillåter jag mig hänvisa till vad förut denna dag anförts i propositionen nr 67 angående omorganisation av medicinalstyrelsen. Rörande personalen och arbetet å styrelsens veterinärbyrå torde emellertid här få lämnas vissa uppgifter.

Personalbeståndet å veterinärbyrån framgår av följande uppställning.

Veterinärbyrån.

Lönegrad
el. arvode

Lönegrad
el. arvode

Allmänna avdelningen jämte statsinspektörens avdelning.

1 medicinalråd (byråchef)	A 30	1 1:e byråsekreterare	A 24
1 statsinspektör för köttkontrollen, tillika föredragande	A 29	1 amanuens.	Eo 18
1 byråveterinär	Eo 26	1 »	Ex 15
2 veterinäramanuensers å	2 000	1 kanslibitråde	A 7
		1 kontorsbitråde	Eo 4

Tuberkulosavdelningen

1 byrådirektör	A 28	1 kansliskrivare	Eo 11
1 konsulent	A 24	2 kanslibiträden	Eo 7
2 konsulenter	Eo 24	5 kontorsbiträden	Eo 4
		1 skrivbitråde	Ex 2

Kastsjukeavdelningen

2 konsulenter	Eo 24	1 kanslibitråde	Eo 7
		1 kontorsbitråde	Ex 4

Arbetet å veterinärbyrån kan för närvarande sägas vara uppdelat å fyra olika avdelningar, nämligen en för ärenden rörande köttkontroll och animal födoämneshygien i övrigt under ledning av statsinspektören över köttkontrollen (statsinspektörens avdelning), en för ärenden rörande bekämpandet av tuberkulos hos nötkreatur under ledning av en byrådirektör (tuberkulosavdelningen), en för ärenden rörande bekämpandet av smittsam kastning hos nötkreatur under ledning av en konsulent (kastsjukeavdelningen) samt en för övriga ärenden under ledning av byråchefen (allmänna avdelningen). Jämlikt arbetsordningen för medicinalstyrelsen tillkommer det statsinspektören att med åligganden och ansvar, som ankomma å byråchef, handlägga till hans avdelning hörande ärenden. Byrådirektören har förordnats att i byråchefs ställe och, efter omständigheterna, under dennes inseende handlägga tuberkulosavdelningens ärenden, och nyssnämnde konsulent å kastsjukeavdelningen intager motsvarande ställning beträffande handläggningen av ärendena å kastsjukeavdelningen. Antalet föredragande för veterinärärenden utgör sålunda 4. Sammanlagt uppgår den med dessa ärenden sysselsatta personalen till ett 30-tal, varav omkring hälften har veterinärmedicinsk eller juridisk utbildning. Anmärkas må, att statsinspektörens avdelning är ofullständig såtillvida, att den icke disponerar över egen personal för skriv- och expeditionsgöromål.

Byråveterinären är byråchefens närmaste man, såvitt gäller veterinärbyråns allmänna ärenden, och förbereder alla dylika, som anses kräva veterinär fackkunskap, i den mån byråchefen icke ensam tager befattning därmed. Särskilt åligger det byråveterinären att bereda personalärenden rörande läns- och distriktsveterinärers tjänstledigheter och semestrar m. m., att granska från veterinärerna till medicinalstyrelsen inkomna årsredogörelser, rapporter och räkningar, som icke äga samband med tuberkulos eller kastsjuka hos nötkreatur, samt att uppgöra styrelsens månadsrapporter och årsberättelser för veterinärväsendets del.

Konsulent å tuberkulosavdelningen åligger i huvudsak att tillhandagå med råd och upplysningar i allt, som rör förekommande och hämmande av tuberkulosen hos nötkreatur, samt för sådant ändamål utföra erforderliga resor och undersökningar. Då han icke är upptagen av tjänsteresor, skall han deltaga uti tuberkulosavdelningens arbete, bland annat granskning av rapporter och räkningar. Vid tillfälligt förfall för byrådirektören är han skyldig att inträda i dennes ställe.

Av de båda vid kastsjukeavdelningen tjänstgörande konsulenterna är såsom förut nämnts den ene tillika föredragande. I sådan egenskap har denne att övervaka efterlevnaden av de bestämmelser, vilka avse bekämpandet av den smittsamma kastningen hos nötkreatur, samt att tillse att vederbörande veterinärer fullgöra vad som enligt gällande föreskrifter åligger dem. Ifrågasvarande befattningshavare har i likhet med övriga specialföredragande inom styrelsen bemyndigats att utan föregående föredragning själv i avsevärd omfattning fatta beslut i här avsedda ärenden. Frånsett ärenden av principiell eller eljest större betydelse, som underställas generaldirektörens prövning,

och ärenden rörande ersättning vid nedslaktning, som avgöras av byråchefen, fattar sålunda ifrågavarande konsulent själv beslut i hithörande ärenden.

Äligger för den andre konsulenten å kastsjukeavdelningen motsvara de för konsulent å tuberkulosavdelningen angivna.

Av de båda veterinära deltidssamanuenserna handhar den ene — som biträder byråveterinären — förutom tillfälliga mindre utredningar i huvudsak följande göromål, nämligen förande av veterinärmatriklar och kortsystem över alla tjänster med tjänstårsberäkning, kontroll av meritförteckningar och annan granskning av ansökningshandlingar vid ansökning till lediga tjänster ävensom utarbetande av tjänsteförteckning och tjänstememorial över samtliga sökande, lämnande av uppgifter kvartalsvis beträffande läns- och distriktsveterinärernas ålderstillägg samt utredning och statistiska beräkningar angående det antal studerande, som årligen skall intagas vid veterinärhögskolan.

Den andre deltidssamanuensen, som tjänstgör hos statsinspektören, biträder denne i olika med den animala livsmedelskontrollen förenade göromål av mindre kvalificerad art men har dessutom medgivits att i statsinspektörens frånvaro själv handlägga och avgöra löpande ärenden av enklare natur.

Av den juridiskt utbildade personalen — en förste byråsekreterare och två heltidssamanuenser — biträder förste byråsekreteraren med handläggningen av alla mera kvalificerade ärenden av juridiskt-administrativ natur å veterinärbyrån. I den mån han därvid icke själv ombesörjer erforderliga utredningar och uppsättningar, fungerar han som juridiskt-administrativ konsult för veterinärbyrån i dess helhet. Svårare ärenden av nu avsedd beskaffenhet underställas dock kameralbyråchefen. De juridiska amanuenserna biträda förste byråsekreteraren och övriga befattningshavare med utredningar och uppsättningar i de ärenden, som till dem överlämnas. Bland dylika ärenden må särskilt nämnas ärenden rörande införseltillstånd för djur och varor, vilka som regel uppsättas av sistnämnda befattningshavare och av dem föredragas för byråchefen eller — i förekommande fall — för statsinspektören.

Medicinalstyrelseutredningens förslag angående veterinärväsendets administration m. m.

Beträffande veterinärväsendets administration har utredningen utarbetat två alternativa förslag. Enligt det ena — betecknat såsom alternativ I — åsyftas att bereda veterinärväsendet en mer självständig ställning inom ramen för medicinalstyrelsens organisation, och med det andra — betecknat såsom alternativ II — avses att för veterinärväsendets ledning inrätta ett särskilt ämbetsverk, lydande under jordbruksdepartementet. Majoriteten inom utredningen har förordat det såsom alternativ I betecknade förslaget.

I fråga om huvuddragen av utredningens såsom alternativ I betecknade förslag liksom ock i fråga om de enligt remissutlåtandena gjorda principiella övervägandena rörande de båda alternativa förslagen tillåter jag mig hänvisa

till vad som anförts i propositionen angående medicinalstyrelsens omorganisation.

Vid sin utformning av förslaget om inrättande av ett ämbetsverk enligt alternativ II har utredningen särskilt tagit sikte på att tillgodose från olika håll uttalade önskemål, att veterinärväsendets ledning skulle ställas i intim kontakt med medicinalstyrelsen och jordbruksnäringen.

Ett sådant ämbetsverk — benämnt veterinärstyrelsen — skulle enligt utredningens mening organiseras å en allmän byrå, en hygienisk byrå, en byrå för ärenden rörande tuberkulos och smittsam kastning hos nötkreatur samt en administrativ byrå, vilket i huvudsak innebure ett överflyttande till det nya ämbetsverket av nuvarande organisation, utbyggd med en administrativ byrå. Ledningen av varje byrå skulle vara anförtrödd en befattningshavare i byråchefes ställning. I spetsen för veterinärstyrelsen skulle stå en styrelse bestående av en överdirektör, tillika ordförande i styrelsen, samt byråcheferna, föreståndaren för statens veterinärmedicinska anstalt samt två av Kungl. Maj:t för fyra år förordnade ledamöter, utsedda en efter förslag av medicinalstyrelsen och en efter förslag av lantbruksstyrelsen. Överdirektören förutsattes äga veterinär fackkunskap. Styrelsen skulle genom omröstning i plenum avgöra ärenden av principiell vikt eller eljest av större betydelse ävensom ärenden, som överdirektören funne skäligen hänskjuta till densamma. Ledamot av styrelsen skulle äga påkalla gemensam handläggning med medicinalstyrelsen eller lantbruksstyrelsen. För beslutsmässighet skulle fordras, att överdirektören och minst fyra ledamöter deltog i beslutet. Vore pleniärende så brådskande, att ledamöter utom ämbetsverket icke hunne tillkallas, skulle, där så ske kunde, före beslutets fattande kommunikation äga rum mellan överdirektören och minst två sådana ledamöter. I andra ärenden än pleniärenden skulle överdirektören ensam äga beslutanderätt, såvitt desamma icke vore av den natur, att de lämpligen kunde handläggas såsom byråärenden. Ärenden rörande fel och försummelse i tjänsten eller utövning av verksamhet, som stode under styrelsens inseende, och liknande ärenden, sammanfattningsvis benämnda disciplinärenden, skulle emellertid handläggas av en särskild nämnd, veterinärstyrelsens disciplinnämnd.

I likhet med vad som gäller för medicinalstyrelsen skulle vid veterinärstyrelsens sida ställas ett vetenskapligt råd, bestående av, förutom en företrädare för rättsvetenskapen, representanter för de grenar av den veterinärmedicinska vetenskapen, som för närvarande äro företrädda inom medicinalstyrelsens vetenskapliga råd, nämligen animal födoämneshygien, veterinär medicin, veterinär kirurgi, bujatrik och obstetrik, veterinär bakteriologi och husdjurshygien.

I disciplinnämnden skulle ingå överdirektören såsom ordförande, chefen för den byrå eller byråavdelning, till vilken det för bedömande föreliggande ärendet huvudsakligen hörde, chefen för administrativa byrån, den ledamot av vetenskapliga rådet, som företrädde rättsvetenskapen, samt den av Kungl.

Maj:t efter förslag av lantbruksstyrelsen utsedde ledamoten av veterinärstyrelsen eller dennes suppleant. Ärendena skulle avgöras efter omröstning, därvid majoritetens mening skulle gälla såsom nämndens beslut eller vid lika röstetal för olika meningar den som innebure frikännande eller eljest vore lindrigast. Inrättande av en sådan nämnd skulle innebära en avvikelse från vad tidigare gällt inom medicinalstyrelsen för behandling av ärenden rörande fel eller försummelse i tjänsten och dylikt. I avgörandet av sådana ärenden ha nämligen hittills deltagit — förutom generaldirektören — chefen för den byrå till vilken ärendet hört samt ytterligare minst en byråchef, varvid skolat iakttagas, att chefen för kameralbyrån alltid skolat vara en av de i ärendet deltagande byråcheferna. Ärendet har avgjorts genom omröstning, därvid den av flertalet omfattade meningen eller vid lika röstetal den av generaldirektören biträdda meningen gällt såsom styrelsens beslut. Ändringen har motiverats med den innebörd, som avgörandet av hithörande ärenden kan äga för såväl den enskilde sakägaren, då styrelsens beslut ofta måste bliva vägledande för en domstol i en skadeståndsprocess, som ock för den yrkesutövare, mot vilken anmärkning framställts.

Beträffande den föreslagna byråindelningen har medicinalstyrelseutredningen anført, att den förordade organisationen nära anslöte sig till den ordning, som för närvarande tillämpades, och tillgodosåge önskemål, som i detta hänseende uttalats vid remissbehandling av vissa inom utredningens uppgjorda preliminära förslag. Organisationen skilde sig från den nuvarande i huvudsak därigenom, att handläggningen av tuberkulos- och kastsjukeärendena sammanförts till en gemensam byrå. Denna anordning har synts utredningen motiverad ur väsentligen följande synpunkter.

Såväl det kliniska tuberkulosbekämpandet som i viss utsträckning — efter den 1 januari 1944 genomförd decentralisering — kastsjukebekämpandet bedrivs av hushållningssällskapen i landet genom hos dem anställda veterinärer. I allmänhet handhava samma veterinärer bekämpandet av båda sjukdomarna. Då de veterinära befattningshavare i medicinalstyrelsen, vilka handlägga med den centrala ledningen av ifrågavarande sjukdomsbekämpanden förenade göromål, till stor del rekryteras bland veterinärer med tidigare tjänstgöring hos hushållningssällskapen, lär det kunna förväntas, att nämnda befattningshavare efter hand komma att besitta sakkunskap rörande båda dessa sjukdomar i motsats till vad hittills i regel varit fallet. Härigenom bör kunna vinnas en efter arbetets omfattning smidigare anpassning av arbetskrafterna, vilket är av vikt med hänsyn till att frekvensen av dessa sjukdomar växlar och efter hand kan väntas avlaga. Då nämnda sjukdomar delvis förekomma inom samma djurbesättningar, lär vidare en ur ekonomisk synpunkt mera rationell planläggning av konsulenternas resor kunna åvägbringas. Då jämväl i övrigt vissa administrativa beröringspunkter förefinnas med avseende å bekämpandet av ifrågavarande sjukdomar, framstår ett sammanförande av de nuvarande tuberkulos- och kastsjukeavdelningarna till en gemensam byrå såsom ändamålsenlig.

Angående fördelningen av ärendena mellan de olika byråerna ifrågasätter utredningen i övrigt en avvikelse från den ordning, som nu tillämpas, endast såvitt gäller de med pasteuriseringskontrollen förenade ärendena. Beträffande handläggningen av dessa gäller för närvarande, att de löpande gö-

romålen med registrering och granskning av inkomna rapporter m. m. över verkställda prov i fråga om såväl till kreatursföda avsedd mjölk som konsumtionsmjölk ombesörjas å tuberkulosavdelningen av en befattningshavare i kansliskrivares tjänsteställning. Viktigare ärenden rörande till kreatursföda avsedd mjölk handläggas av vederbörande veterinära befattningshavare å tuberkulosavdelningen och motsvarande ärenden rörande konsumtionsmjölk överlämnas till statsinspektören för vidare åtgärd. Då pasteuriseringskontrollen närmast måste anses vara en fråga av allmänhygienisk natur, anser utredningen det vara mest följdriktigt, att samtliga därmed förenade ärenden överföras till hygienbyrån. Uppenbart är, att samråd bör äga rum med tuberkulos- och kastsjukebyrån i de fall, då fråga uppkommer om särskilda åtgärder, som ha samband med kontrollen och avse förebyggande av tuberkulos och kastsjuka hos nötkreatur.

Den veterinära statistiken, som tidigare utarbetats inom medicinalstyrelsens veterinärbyrå och därpå gjorts till föremål för översyn av styrelsens statistiker, har utredningen ansett böra överlämnas till en av utredningen föreslagen statistisk avdelning inom medicinalstyrelsen.

I fråga om författningsärenden har utredningen förutsatt rätt för veterinärstyrelsen att erhålla biträde av en för medicinalstyrelsens vidkommande föreslagen lag- och utredningsbyrå.

Härjämte torde böra nämnas, att utredningen diskuterat frågan om icke vid inrättande av ett särskilt ämbetsverk för de veterinära ärendena den nuvarande möjligheten för Kungl. Maj:t att förordna, att epizootibekämpandet helt eller delvis skulle övertagas av en särskild epizootinämnd borde bortfalla. Utredningen har emellertid närmast ansett, att möjligheten att tillsätta en epizootinämnd borde bibehållas.

Utredningen har även behandlat vissa frågor rörande förskjutningar av de hittills gällande gränserna för det centrala ämbetsverkets befattning med veterinärärenden.

Därvid har utredningen förordnat, att statens veterinärmedicinska anstalt, som tidigare stått under medicinalstyrelsens överinseende men från och med år 1944 ställts under ledning av en särskild styrelse, ånyo fördes in under ledning och tillsyn av central förvaltningsmyndighet.

Vidare har medicinalstyrelseutredningen till behandling upptagit frågan, huruvida vissa ärenden, som nu tillhöra Kungl. Maj:ts avgörande skulle kunna överflyttas till veterinärstyrelsens handläggning.

Utredningen har därvid funnit, att fastställandet av de lokala taxor, enligt vilka — jämlikt 8 § lagen den 11 maj 1934 angående köttbesiktning och slakthus — samhälle eller kommun för köttbesiktning och — om kött först efter särskild behandling får användas till människoföda — för sådan behandling ävensom för begagnande av offentligt slakthus äger uppbära avgifter, skulle med fördel kunna överlämnas till veterinärstyrelsen.

Utredningen har även föreslagit sådan ändring av 2 § 3 mom. förutnämnda lag, att å den centrala förvaltningsmyndigheten överflyttades Kungl. Maj:ts befogenhet att medgiva befrielse från skyldighet för samhälle med köttbesiktningstvång att vidtaga de åtgärder, som erfordrades för att köttbesiktning

inom samhället skulle kunna äga rum utan större tidsutdräkt eller annan olägenhet, då den för samhället erforderliga besiktningen kunde utan olägenhet verkställas inom annat eller andra samhällen eller i kontrollslakteri. I ärenden av förevarande slag hade Kungl. Maj:t endast sällan intagit annan ståndpunkt än medicinalstyrelsen, och en bestämd praxis hade utvecklats vid bedömandet av dylika ärenden.

Utredningen har tillika behandlat vissa spörsmål angående beslutanderätten i frågor rörande införsel till riket av djur m. m. samt rörande tjänstårsberäkning för veterinärer.

Medicinalstyrelseutredningen har även ansett sig böra undersöka huruvida och i vad mån beslutanderätten i veterinära ärenden, vilka nu slutligen handläggas av medicinalstyrelsen, skulle kunna decentraliseras till lokala myndigheter.

Därvid har utredningen funnit, att ärenden rörande meddelande av dispens från s. k. ladugårdsförbud, d. v. s. ett av vederbörande länsstyrelse till förebyggande av spridning av mul- och klövsjuka utfärdat förbud för envar, som inom av förbudet berört område innehar besättning av nötkreatur, svin, får eller getter, att lämna tillträde till ladugård, stall eller annat rum, där kreatur, foder eller strö förvaras, åt person, vilkens tillträde icke är oundgängligen erforderligt för djurens eller rummets vård, lämpligen borde överföras från medicinalstyrelsen till länsstyrelserna. För en sådan ändring talade enligt utredningens mening praktiska skäl, vartill komme att person- och lokalkännedom vore av värde vid avgörande av ärenden av ifrågakommande slag.

Vidare har utredningen från decentraliseringssynpunkt behandlat vissa frågor rörande införsel av djur till riket, i vilka beslutanderätten enligt gällande bestämmelser tillkommer medicinalstyrelsen, frågor rörande skyldighet för tjänsteveterinärer att avgiva vissa rapporter och årsredogörelser m. m. samt fråga om beviljande av ledighet för distriktsveterinär och förordnande av vikarie för denne.

Chefpersonalens anställnings- och löneförhållanden ha av utredningen behandlats med utgångspunkt från förhållandena inom den nuvarande medicinalstyrelsens samtliga verksamhetsgrenar. Rörande dessa förhållanden har utredningen anfört.

Chefen för medicinalstyrelsen förordnas för närvarande för en tid av sex år i sänder och uppbär lön enligt 12 lönegraden av civila avlöningsreglementets löneplan C, i nuvarande läge motsvarande en sammanlagd löneinkomst av drygt 23 300 kronor eller, efter pensionsavdrag, av 22 100 kronor. Samtliga byråchefer äro fullmaktsinnehavare och åtnjuta lön enligt 30 lönegraden av civila avlöningsreglementets löneplan A, oavsett huruvida de äga humanmedicinsk, veterinärmedicinsk eller annan utbildning. För dessa befattningshavare uppgår begynnelselönen för närvarande till omkring 15 300 kronor och slutlönen till 16 800 kronor, varifrån avgå pensionsavdrag med i runt tal 900 kronor.

Nu nämnda anställnings- och löneförhållanden överensstämman i princip med dem, som gälla för motsvarande befattningshavare inom civilförvaltningen i allmänhet. För de med byråchefstjänsterna jämförliga inspektörs-

befattningarna inom styrelsen ha däremot tillämpats speciella grunder. Sålunda har överinspektören för sinnessjukvården förordnats tills vidare och placerats i lönegraden C 6, innebärande en bruttolön av 17 300 kronor, medan inspektören för sinnesslövdården m. m. anställts tills vidare mot ett arvode av 14 900 kronor för år, motsvarande lön i 28 lönegraden, 29 löneklassen av löneplan A. Statsinspektören för köttkontrollen åter är fullmaktsinnehavare och uppbär lön enligt lönegrad A 29.¹

I fråga om chefen för veterinärstyrelsen har i alternativ II av utredningens förslag förordats att denne, som borde benämnas överdirektör, placerades i lönegrad C 10.

Innan utredningen närmare ingått på lönegradsplaceringen för byråchefstjänsterna, har utredningen erinrat om att 1939 års tjänsteförteckningssakkunniga i ett den 18 juni 1942 avgivet betänkande (SOU 1942: 30) behandlat frågan om dessa tjänsters lönegradsplacering inom allmänna civilförvaltningen, vari de sakkunniga, som i princip tagit avstånd från en differentiering av byråchefstjänsterna, framhållit, att i avseende å rekryteringen av dessa befattningar två huvudgrupper av tjänster kunde särskiljas, nämligen å ena sidan sådana, som företrädesvis rekryterades från den statliga befattningshavarkåren och därvid ofta från respektive verks egen kår, samt å andra sidan sådana, vilkas innehavare tidigare haft sin verksamhet förlagd utom den egentliga statstjänsten. I sistnämnda fall vore tjänstens speciella karaktär sådan, att av dess innehavare måste krävas praktisk erfarenhet av annat slag än den, som i regel kunde förvärvas i statstjänst, exempelvis praktisk erfarenhet från vissa näringsområden såsom jordbruk, sjöfart m. m. De rekryteringssvårigheter, som föreläge beträffande byråchefstjänsterna, hade i dylika fall gjort sig gällande med särskild styrka. Enligt de sakkunnigas mening skulle vissa lättnader uppnås, om dessa tjänster kunde förvandlas till förordnandetjänster, tillsatta på viss tid. Härigenom skulle åstadkommas ett löneläge, vilket i betraktande jämväl av den pensionsrätt, som efter viss förordnandetid uppkomme, skulle kunna föranleda dugande män ur det praktiska livet att övergå i statens tjänst.

Med beaktande av dessa synpunkter har medicinalstyrelscutredningen till behandling upptagit frågan om rekryteringen till fackbyråchefstjänsterna inom medicinalstyrelsen, därvid utredningen anfört följande.

Det är ett känt förhållande, att stora svårigheter icke sällan mött vid rekryteringen av de byråchefsbefattningar inom styrelsen, för vilka kräves human- eller veterinärmedicinsk fackutbildning. I viss mån gäller detta även generaldirektörsbefattningen och de med byråchefstjänsterna jämförliga inspektörsbefattningarna. Nu berörda svårigheter torde i ej ringa mån bero på att läkar- och veterinäryrket ofta bereder sina utövare större personlig tillfredsställelse än förvaltningstjänsten i allmänhet kan erbjuda. Huvudanledningen till svårigheterna torde emellertid vara att söka i den omständigheten, att de grupper av läkare och veterinärer, ur vilka ifrågasvarande befattningar lämpligen rekryteras, i regel ha avsevärt högre inkomster av sin verksamhet än dem, som äro förenade med befattningarna inom medicinalstyrelsen. För att möjliggöra förvärvandet av kvalificerade inne-

¹ Det torde böra anmärkas, att de av utredningen angivna lönebeloppen icke omfatta från den 1 juli 1946 utgående provisoriskt lönetillägg.

havare av hithörande befattningar har därför, särskilt i fråga om byråchefstjänsterna, tillstånd till mottagande av uppdrag vid sidan om tjänsten stundom måst medgivas i en omfattning, som icke kunnat undgå att verka hinderligt på tjänstens handhavande.

Här berörda förhållande har jämväl uppmärksammats i direktiven, som framhålla, att spörsmålet bör bedömas i samband med andra föreliggande organisationsproblem, bland annat frågan om kvalitativ förstärkning av den juridiskt-administrativa sakkunskapen inom styrelsen. Medicinalstyrelseutredningen har i anslutning härtill undersökt möjligheten av att i viss utsträckning ersätta de medicinskt utbildade byråcheferna med administrativt skolade krafter och låta den erforderliga medicinska sakkunskapen tillgodoses genom anlitande av deltidanställda konsulter. Denna undersökning har emellertid givit vid handen, att stora vanskligheter skulle möta att för den medicinska konsultationen erhålla väl kvalificerade krafter, som tillika ägde nödig erfarenhet rörande hälso- och sjukvårdsförhållandena i landets olika delar. I den mån sådana krafter finnas i Stockholm eller dess närhet, äro de i allmänhet så upptagna av inkomstbringande göromål, att de icke kunna förväntas stå till förfogande i erforderlig omfattning mot den arvodesersättning, som kunde komma i fråga. Med all sannolikhet skulle en dylik ordning, om den överhuvud kunde genomföras, leda till en avsevärd försening av ärendenas handläggning. Utredningen har under sådana förhållanden icke ansett sig böra föreslå åtgärder av nämnda innebörd.

Vid besättande av chefsbefattningarna för apoteksbyrån och tandvårdsavdelningen ha motsvarande svårigheter, om ock i mindre grad, gjort sig gällande.

En synpunkt, som i detta sammanhang jämväl förtjänar beaktande, är önskvärdheten att möjliggöra större rörlighet i fråga om innehavare av flertalet hithörande befattningar. För närvarande gäller för byråchefsbefattningarna en pensionsålder av 65 år och flertalet innehavare har då tjänstgjort å sina befattningar i 20—25 år. Med den snabba utveckling, som karakteriserar medicinal- och veterinärväsendet i våra dagar, har det blivit allt svårare för fackbyråcheferna att under så lång tid upprätthålla nödig kontakt med praktik och vetenskap. Behov har därför uppkommit av en anställningsform, som möjliggör en efter förhållandena på området mera smidigt avpassad avgång från tjänsten med bibehållande av pensionsförmånen. En sådan anordning skulle tjäna icke blott statens utan även den enskilde befattningshavarens legitima intressen.

Nu anförda synpunkter torde i huvudsak kunna tillgodoses genom att — i anslutning till 1939 års tjänsteförteckningssakkunnigas uttalande — uppföra befattningarna å C-planen i civila avlöningsreglementet och besätta desamma medelst förordnande för viss tid, förslagsvis sex år åt gången. En dylik överföring medför nämligen i och för sig såväl löneförbättring med större eller mindre belopp som möjlighet att erhålla full pension efter 12 tjänstår, låt vara med en mindre reduktion om vederbörande då icke fyllt 55 år samt förordnandet på befattningshavarens egen önskan upplävs eller icke förnyas vid den bestämda tidens utgång. Tillräcklig anledning att härvid göra skillnad mellan fackbyråchefer av olika slag synes utredningen icke föreligga, utan torde samtliga, inklusive cheferna för de föreslagna nya fackbyråerna (rättspyskiatriska byrån, tandvårdsbyrån, veterinära hygienbyrån samt tuberkulos- och kastsjukebyrån) böra uppföras å C-planen. Detsamma gäller inspektörsbefattningarna för sinnessjuk- och sinnesslövärderna m. m.

Beträffande lönegradsplaceringen har utredningen erinrat om att — i anslutning till förutnämnda belänkande (SOU 1942: 30) — inom finansdepar-

temetet upprättats en promemoria, vari principiellt angivits, att vid överförande å C-planen av en å A-planen upptagen byråchefstjänst högre placering än lönegrad C 6 icke borde ifrågakomma, såvida icke särskilda skäl kunde anföras därför. Utredningen har framhållit, att vid uppförande av nu berörda befattningar å civila avlöningsreglementets C-plan olika linjer kunde ifrågakomma. Som gemensam utgångspunkt borde tjäna den i finansdepartementets promemoria angivna regeln. En placering i lönegrad C 6 innebure, att vederbörande befattningshavare från och med tjänstens tillträdande komme i åtnjutande av en grundlön å 14 000 kronor jämte rörligt tillägg och kristillägg, enligt gällande grunder för närvarande uppgående till omkring 3 300 kronor för år, eller alltså tillhopa cirka 17 300 kronor. Inom de närmast liggande sex högre lönegraderna (C 7—12) ökades bruttolönen med 1 000 kronor för varje lönegrad. Härifrån avginge pensionsavdrag med belopp, stigande från omkring 900 till 1 200 kronor. Pensionsunderlaget utgjorde i lönegrad C 6 7 800 kronor och i lönegrad C 12 ungefär 9 800 kronor.

I fråga om fackbyråchefstjänsternas löneställning har vidare anförts följande.

Som ett underlag för bedömande av byråchefernas lönegradsplacering må lämnas följande uppgifter rörande medelinkomsten för de befattningshavargrupper, ur vilka rekrytering av de nuvarande fackbyråchefstjänsterna pläogat ske. Medelinkomsten av läkarverksamhet (brutto) för de läkargrupper, varom här är fråga, varierade enligt inom medicinalstyrelsen tillgängliga uppgifter för år 1942 mellan 25 000 och 30 000 kronor för tjänsteläkare i öppen vård (förste provinsialläkare, provinsialläkare och stadsläkare) samt mellan 30 000 och 40 000 kronor för överläkare vid lasarett och sanatorier, medan den för överläkare vid statliga och kommunala sinnessjukhus stannade vid omkring 21 000 kronor, förmånen av fri bostad inberäknad. Medelinkomsten för apoteksinnehavare, som äro skyldiga att erlægga allmän avgift för gemensamma ändamål, utgjorde enligt från apotekens avgiftsberedning inhämtade uppgifter för samma år i runt tal 16 200 kronor, sedan den allmänna avgiften frånräknats. Distriktstandläkarnas medelinkomst uppgick enligt uppgifter, som lämnats av svenska landstingsförbundet, år 1943 till drygt 14 100 kronor för manliga och 12 100 kronor för kvinnliga befattningshavare; mellan landstingens centrala lönenämnd och Sveriges kommunaltjänstemannaförbund har dock senare träffats en överenskommelse, varigenom den årliga medelinkomsten för manliga befattningshavare beräknas stiga till ungefär 15 500 kronor. Vad slutligen angår tjänsteveterinärerna kan medelinkomsten på grundval av inom medicinalstyrelsens veterinärbyrå tillgängliga uppgifter beräknas för år 1943 till omkring 14 000 kronor för distriktsveterinärerna och 18 000 kronor för länsveterinärerna. För samtliga nu nämnda befattningsgrupper gäller emellertid, att inkomsterna inom grupperna variera starkt och att dessa för åtskilliga befattningshavare avsevärt överskrida de medeltal, som här angivits.

Uppenbart är, att dessa inkomstsiffror icke utan vidare kunna läggas till grund för ett bedömande av fackbyråchefernas lönegradsplacering. Frånsett att tjänstepensionsunderlaget för vissa befattningshavargrupper inom rekryteringskategorierna avsevärt understiger motsvarande underlag för befattningshavare i lönegrad C 6, tillkomma åtskilliga faktorer, som för ringa värdet av en direkt jämförelse. Särskilt beträffande befattningshavare, som jämte lön åtnjuta inkomst enligt taxa, blir jämförelsen haltande, då med taxeinkomstens förvärvande icke sällan äro förenade utgifter av växlande storlek. Uppgifterna torde dock vara av värde såtillvida som de giva

en ungefärlig bild av inkomstläget för ifrågavarande rekryteringskategorier. Denna synes utvisa bland annat, att en tämligen markerad skillnad föreligger mellan inkomstläget för å ena sidan läkarna och å andra sidan övriga befattningshavargrupper. I betraktande härav och med hänsyn till angelägenheten av att underlätta rekryteringen speciellt till chefstjänsterna å läkarbyråerna synes det utredningen erforderligt, att dessa tjänster placeras något högre än övriga byråchefstjänster. Utredningen föreslår därför, att cheferna för de fem läkarbyråerna (medicinalbyrån, hälsovårdsbyrån, sjukhusbyrån, sinnessjukvårdsbyrån och rättspsykiatriska byrån) placeras i lönegrad C 7, motsvarande en bruttoinkomst av för närvarande 18 300 kronor, och att cheferna för övriga fem fackbyråer (tandvårdsbyrån, apoteksbyrån samt veterinärbyråerna) i princip placeras i lönegrad C 6, motsvarande en bruttoinkomst av 17 300 kronor. Därest en särskild veterinärstyrelse inrättas, torde dess fackbyråchefer böra placeras i lönegrad C 6.

Frågan om löneställningen för chefen för administrativa byrån i en särskild veterinärstyrelse har av utredningen behandlats i samband med motsvarande spörsmål i fråga om chefen för medicinalstyrelsens lag- och utredningsbyrå. Utredningen har härutinnan anfört följande.

Beträffande chefen för lag- och utredningsbyrån kunna olika alternativ tänkas. Först gäller det härvid att taga ställning till frågan, huruvida tjänsten i likhet med motsvarande befattningar inom statsdepartementen bör organiseras som passagetjänst eller som en befattning med mera stadigvarande innehavare. Skäl kunna anföras för båda formerna. Beaktas må emellertid, att lagbyråchefen i medicinalstyrelsen kommer att i avsevärd grad bliva hänvisad till att själv anskaffa och bearbeta primärmaterial, medan lagbyråcheferna inom departementen som regel ha att med ledning av remissvar överarbeta redan föreliggande förslag. Erinras må vidare om behovet av översyn och sammanställningar med jämna mellanrum av gällande författningar inom medicinal- och veterinärväsendet, vilket i mån av tid skulle tillgodoses genom lagbyråns försorg. Båda dessa omständigheter synas tala för att befattningen gives en sådan karaktär, att innehavaren hinner förvärva en allsidig och grundlig kännedom om författningar och organisatoriska förhållanden på medicinal- och veterinärväsendets område. Med hänsyn härtill förordar utredningen, att befattningen uppföres å civila avlöningsreglementets A-plan och placeras i 30 lönegraden. Utredningen vill erinra om att motsvarande ställning tillkommer chefen för socialstyrelsens lag- och administrativa byrå. Samma löneställning bör, om en fristående veterinärstyrelse inrättas, tillkomma chefen för dennas administrativa byrå.

För veterinärstyrelsens fackbyråchefer har utredningen föreslagit benämningen veterinärråd.

I fråga om behovet av underordnad personal med veterinärmedicinsk eller juridiskt-administrativ utbildning och dennas löneställning har utredningen ansett ett inrättande av en särskild veterinärstyrelse icke i och för sig böra föranleda några mera väsentliga ändringar. Då utredningen likväl funnit sig böra föreslå en viss förstärkning av denna personal, hade detta alltså huvudsakligen varit betingat av förhållanden, som ändock motiverade en sådan åtgärd.

Såvitt gällde de veterinära befattningshavarna har utredningen funnit, att den inspektionsverksamhet, som ålåg statsinspektören för köttkontrollen och som avsåg slakteriinrättningar och köttbesiktningssanstalter, vilka vore ställda under statens kontroll, d. v. s. offentliga slakthus, kontrollslakterier och köttbesiktningssbyråer, ävensom ett mindre antal charkuterifabriker, blivit i väsentlig mån eftersatt. Rörande denna inspektionsverksamhet och därför erforderlig personal har utredningen anfört.

Inspektionsverksamheten gäller efterlevnaden av de författningar, som avse slakthus- och köttbesiktningssväsendet i riket. Det åligger statsinspektören därvid särskilt att tillse, att nämnda slakt- och besiktningssanstalter äro inrättade på föreskrivet sätt och att driften därstädes uppehålls i enlighet med veterinärhygienens fordringar och på området gällande bestämmelser. Statsinspektören har att företaga sina inspektions- och andra tjänsteresor i enlighet med uppgjord plan, som är godkänd av generaldirektören. I övrigt har han att företaga resa för fullgörande av honom åvilande inspektionsskyldighet, så snart han därtill förordnas av medicinalstyrelsen.

Ofördröjligen efter varje särskild tjänsteresa eller, därest flera resor efter godkänd plan företagits, efter den sista resans avslutande skall statsinspektören till styrelsen avgiva rapport jämte de förslag, vartill företagen inspektion må kunna giva anledning.

Till belysande av utvecklingen på köttkontrollens område och omfattningen av statsinspektörens tjänsteresor må följande siffror från den officiella statistiken för åren 1915 och 1939 anföras, av vilka det förra utgör det första året av statsinspektörens verksamhet och det senare sista »normal-året» före krisförhållandenas inträde.

År	Offentliga slakthus		Kontrollslakterier		Köttbesiktningssbyråer	
	Antal befintliga	Antal inspekterade	Antal befintliga	Antal inspekterade	Antal befintliga	Antal inspekterade
1915.....	8	6	21	19	34	30
1939.....	8	2	62	22	168	45

Inspektionerna år 1939 ha föranlett anmärkningar rörande förhållanden eller anordningar i sammanlagt 164 fall, varav 4 avse slakthus, 94 kontrollslakterier och 66 köttbesiktningssbyråer. Förutom omförmälda inspektioner ha under år 1939 avsyning verkställts av 11 slakteriinrättningar, avsedda att ställas under offentlig kontroll, varjämte under året avsyning förekommit av om- och tillbyggnadsarbeten vid 1 offentligt slakthus och 3 kontrollslakterier. Antalet hela förrättnings- och resdagar uppgick enligt uppgift för statsinspektörens vidkommande under år 1939 till 66.

För närvarande uppgår antalet ifrågavarande slakteri- och köttbesiktningssinrättningar i riket till 7 slakthus, 73 kontrollslakterier och omkring 160 köttbesiktningssbyråer, vilket alltså i förhållande till år 1939 innebär en minskning med 1 slakthus och några köttbesiktningssbyråer men en ökning med 11 kontrollslakterier.

Under krisåren har inspektionen av ifrågavarande anstalter jämlikt meddelade besparingsdirektiv begränsats så, att antalet resor kommit att i vissa fall avsevärt understiga motsvarande antal för år 1939.

Vid sidan av de med köttkontrollen förenade inspektionsresorna ankommer det å statsinspektören att med byråchefens åligganden och ansvar i medicinalstyrelsen handlägga ärenden rörande slakthus- och köttbesiktningssvä-

sendet, stads- och besiktningsveterinärbefattningar, kringföringshandel med köttvaror, in- och utförsel av kött och djurfett ävensom ärenden rörande kontroll av för människoföda avsedd mjölk och animal födoämneshygien i övrigt. Härvid stå till statsinspektörens förfogande en veterinär deltidsamanuens och i viss utsträckning en juridiskt utbildad amanuens.

Vid utredningens överläggningar med vederbörande inom medicinalstyrelsen har betonats angelägenheten av att en mera regelbunden inspektion av slakt- och köttbesiktningsanstalterna åvägabringades. Avsikten hade ursprungligen varit att statsinspektören som regel skulle inspektera samtliga ifrågavarande anstalter varje år. Detta program hade även i stort sett kunnat realiseras under de första åren av statsinspektörens verksamhet. Därefter hade den under årens lopp inträdda stegringen av antalet kontrollslakterier och köttbesiktningsbyråer ävensom statsinspektörens växande arbetsbörda med löpande göromål utan motsvarande ökning av styrelsens arbetskrafter icke möjliggjort en inspektion av de olika anstalterna i önskvärd utsträckning. Härtill hade även medverkat otillräckligheten av reseanslagen under krisåren. Med hänsyn till köttkontrollens stora betydelse för folkhälsan framsatte nu berörda förhållande såsom en allvarlig brist. Det vore därför nödvändigt, att förutsättningar skapades för inspektion av varje slakthus och kontrollslakteri minst en gång årligen samt av varje köttbesiktningsbyrå vart annat eller vart tredje år. I anslutning härtill framhölls även, att frågan om införande av allmänt köttbesiktningsväg i riket vore aktuell; löstes denna fråga i positiv riktning, skulle detta komma att medföra behov av en ytterligare utvidgning av ifrågavarande inspektionsverksamhet.

Medicinalstyrelseutredningen delar i huvudsak den uppfattning, som uttalats av medicinalstyrelsen. Det kan enligt utredningens mening icke anses tillfredsställande, att samtidigt som det allmännas sirävanden alltmåra inriktas på en förhöjning av folkhälsan genom förebyggande åtgärder, kontrollen på ett så centralt område av födoämneshygien efterträts. Att en mera regelbunden inspektion är av behovet påkallad framgår även av det relativt stora antal anmärkningar beträffande förhållandena vid ifrågavarande anstalter, vartill inspektionerna givit anledning. Härtill kommer att ett icke ringa antal anmärkningar föranletts av månadsrapporterna och årsredogörelserna från dessa anstalter. På grund härav synes det utredningen angeläget att — på sätt vid de berörda överläggningarna förordats — den centrala veterinärledningen så organiseras, att varje slakthus och slakteri kan inspekteras minst en gång årligen och varje köttbesiktningsbyrå i genomsnitt vart annat eller vart tredje år.

Härför erfordras enligt utredningens mening att till biträde åt chefen för hygienbyrån (statsinspektören) inrättas en befattning såsom konsulent, förslagsvis i lönegraden Eo 24, i stället för den nuvarande deltidsanställda veterinäramanuens. Å denna konsulent bör ankomma att under byråchefens inspektionsresor och eljest vid förfall för denne handlägga de löpande ärendena å byrån ävensom att i begränsad utsträckning i byråchefens ställe föreläsa dylika resor.

Vid en återgång till normala förhållanden och vid ett eventuellt införande av obligatoriskt köttbesiktningsväg för riket i dess helhet torde avsevärt ökade anspråk komma att ställas på denna inspektionsverksamhet, liksom byråns arbetsuppgifter även i övrigt torde komma att öka. Med hänsyn härtill lär det kunna antagas, att den föreslagne konsulenten i en nära framtid odelat måste anlitas för hygienbyråns arbete. I avvaktan å närmare erfarenhet härutinnan torde det få förutsättas, att ifrågavarande befattningshavare till viss del även biträder med handläggningen av till den allmänna byrån hänförliga göromål, vilka erfordra veterinär sakkunskap.

Rörande den veterinära personalen i övrigt har utredningen anfört följande.

De göromål, som ombesörjas av den å veterinärbyrån tjänstgörande veterinäre deltidssamanuensen, som icke biträder statsinspektören, synas utredningen i huvudsak icke vara av sådan beskaffenhet, att deras handhavande kräver veterinär sakkunskap. Dessa arbetsuppgifter äro vidare enligt vad utredningen inhämtat av den omfattning, att de hittills ej medhunnits under den för amanuensen bestämda tjänstgöringstiden. De ha därigenom kommit att bliva eftersatta, trots att vederbörande befattningshavare ofta utsträckt sin arbetstid. På grund härav får utredningen föreslå, att den ifrågavarande amanuens tjänsten ersättes med en kvinnlig biträdesbefattning, förslagsvis ett kanslibitråde i lönegraden Eo 7. Det synes antagligt, att detta biträde icke helt behöver tagas i anspråk för här avsedda uppgifter. Enligt vad för utredningen upplysts föreligger emellertid ett starkt behov av en förstärkning av kontorspersonalen för den allmänna byrån, vilket härigenom i viss utsträckning torde kunna tillgodoses.

Befattningen som byråveterinär å den allmänna byrån torde böra placeras i lönegrad Eo 24.

Vid ett sammanförande av de med tuberkulos- och kastsjukebekämpandet förenade göromålen till en gemensam byrå har den nuvarande befattningen såsom byrådirektör å veterinärbyråns tuberkulosavdelning avsetts skola förändras till en byråchefstjänst. Detta synes icke böra föranleda någon rubbning av den ställning såsom specialföredragande, som nu tillkommer den ene av de å kastsjukeavdelningen tjänstgörande konsulenterna. Av skäl, som förut berörts, torde nämligen, så länge den närmaste ledningen av tuberkulosbekämpandet omhänderhaves av den nuvarande innehavaren av byrådirektörstjänsten, beslutanderätten i kastsjukeärenden böra överflyttas å honom endast i den mån den för närvarande utövas av chefen för veterinärbyrån. Enligt utredningens uppfattning motsvarar den ifrågavarande konsulentens löneställning icke det ansvar, som sålunda åvilar och kommer att åvila honom vid ett godtagande av utredningens organisationsförslag. Utredningen vill erinra om att befattningen den 1 januari 1944 i samband med den då vidtagna decentraliseringen av kastsjukebekämpandet överflyttades till medicinalstyrelsen från statens veterinärmedicinska anstalt, där den utgjorde en konsulttjänst utan föredragningssskyldighet. Framhållas må vidare, att, sedan det med nämnda decentralisering förenade organisationsarbetet numera i huvudsak avslutats, tjänsteresorna i samband med kastsjukebekämpandet endast till en mindre del torde komma att utföras av denne befattningshavare; huvudparten därav lär kunna överlåtas å den andre konsulenten. Föredraganden kommer härigenom i större utsträckning än hittills att vara stationerad vid medicinalstyrelsen, och hans befattning erhåller därmed närmast karaktären av en byråveterinärtjänst. Med hänsyn till vad sålunda anförts vill utredningen förorda, att den nuvarande befattningen såsom föredragande konsulent i kastsjukeärenden förändras till en byråveterinärtjänst i lönegraden Eo 26. Då utredningen i det föregående utgått från byråchefen såsom ledare av tuberkulosbekämpandet och byråveterinären såsom ledare av kastsjukebekämpandet, har detta närmast skett mot bakgrunden av nuvarande personalförhållanden. I och för sig lär en enligt utredningens mening en motsatt anordning likaväl kunna ifrågakomma.

Beträffande den juridiskt-administrativa personalen har utredningen anfört.

För biträde åt byråchefen å administrativa byrån och för handläggning av kamerala ärenden rörande veterinärväsendet erfordras en befattning som

förste byråsekreterare tillika kamrerare i lönegraden A 24. Den nuvarande förste byråsekreterartjänsten, vars innehavare jämväl besitter kameral sakkunskap, skulle sålunda oförändrad överföras till veterinärstyrelsen, och såsom biträde åt denne torde erfordras en amanuens. Slutligen lär enligt vad utredningen inhämtat omfattningen av de med veterinäradministrationen förenade utanordnings- och kassagöromålen, vilka för närvarande handhas å kameralbyrån, fordra en heltidsanställd amanuens och en kassör, vilken senare synes böra placeras i lönegraden A 11.

I fråga om skriv- och expeditionsvaktspersonal m. m. har utredningen ansett följande befattningshavare erforderliga, nämligen 1 kansliskrivare, 4 kanslibiträden, 7 kontorsbiträden, 5 skrivbiträden och 2 expeditionsvakter samt 1 telefonist, vilket i avseende å skrivpersonalen skulle innebära en ökning av medicinalstyrelsens nu med veterinärärenden sysselsatta befattningshavare med 4 skrivbiträden. Enligt utredningens mening borde 1 kansliskrivare, 2 kanslibiträden, 4 kontorsbiträden och 1 expeditionsvakt vara befattningshavare å ordinarie stat. Övriga kanslibiträden och kontorsbiträden samt den återstående expeditionsvakten skulle enligt utredningen innehava extra ordinarie anställning, medan samtliga skrivbiträden förutsatts ha extra eller arvodesavlönad befattning.

Förslaget till veterinärstyrelsens organisation kan sammanfattas sålunda.

1 överdirektör C 10.

Allmänna byrån.

1 veterinärråd	C 6	1 kanslibitråde
1 byråveterinär	Eo 24	1 kontorsbitråde

Hygienbyrån.

1 veterinärråd (tillika statsinspektör över köttkontrollen)	C 6	1 kansliskrivare
1 konsulent.	Eo 24	1 kontorsbitråde

Tuberkulos- och kastsjukebyrån.

1 veterinärråd	C 6	3 kanslibiträden
1 byråveterinär	Eo 26	3 kontorsbiträden
1 konsulent.	A 24	4 skrivbiträden
3 konsulenter	Eo 24	

Administrativa byrån.

1 byråchef	A 30	1 kassör	A 11
1 förste byråsekreterare, tillika kamrer	A 24	2 kontorsbiträden	
2 amanuenser		1 skrivbitråde	

Gemensam personal.

1 förste expeditionsvakt	A 7	1 telefonist	Eo 2
1 expeditionsvakt	Eo 5		

Vid överdirektörens sida finnes dels för handläggning av viktigare ärenden en styrelse, i vilken skola ingå, förutom överdirektören och byråernas chefer, föreståndaren för statens veterinärmedicinska anstalt, en av Kungl. Maj:t utsedd representant för medicinalstyrelsen samt en av Kungl. Maj:t utsedd representant för jordbruksnäringen, dels ock för samråd i erforderlig omfattning ett vetenskapligt råd, bestående av representanter för olika grenar inom veterinärmedicinen samt en representant för juridisk teori och praxis.

Statens veterinärmedicinska anstalt underställes eventuellt veterinärstyrelsen.

I en särskild till jordbruksdepartementet sedermera överlämnad promemoria har *medicinalstyrelsen* upprättat ett förslag till omkostnadsstat för veterinärstyrelsen. Medicinalstyrelsen har därvid utgått från följande för medicinalstyrelsen fastställda omkostnadsstat att tillämpas under budgetåret 1946/47.

Omkostnadsstat.

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	5 000
2. Resersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	45 000
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	115 000
4. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	35 000
Summa kronor		200 000

Särskilda uppbördsmedel.

Inkomst av försålda publikationer, <i>förslagsvis</i>	kronor	20 000
Nettoutgift kronor		180 000.

Medicinalstyrelsen har funnit, att anslaget till sjukvård m. m. på grund av belastningen för budgetåret 1945/46, vilken utgjorde 6 037 kronor, och med hänsyn till den av styrelsen föreslagna avsevärda ökningen av antalet befattningshavare borde ökas till 6 500 kronor, av vilket belopp 1 500 kronor borde ställas till veterinärstyrelsens disposition. Belastningen å anslaget för resersättningar hade under budgetåret 1945/46 uppgått till 41 662 kronor. Då emellertid inspektionsverksamheten komme att utökas vore en höjning av anslaget med 12 000 kronor påkallad. Detta belopp torde förslå för veterinärstyrelsens del, och av beloppet borde 100 kronor få användas till kostnader i samband med användande av taxeaomobil inom Stockholms planlagda område för resor i tjänsten, för vilka dylikt fortskaffningsmedel vore oundgängligen nödvändigt och resekostnadsersättning eljest icke utginge. Belastningen å anslaget för expenser hade för budgetåret 1945/46 utgjort 18 599 kronor för bränsle, lyse och vatten samt 139 048 kronor för övriga expenser. För bränsle, lyse och vatten uppskattades veterinärstyrelsens utgifter till 3 500 kronor under förutsättning att veterinärstyrelsen — såsom kunde förväntas — komme att inrymmas i en flygel i gamla tekniska högskolan i avvaktan på nybyggnad för medicinalstyrelsen och veterinärstyrelsen. Övriga expenser, som för veterinärstyrelsens del i första hand hänförde sig till blan-

ketter för epizootibekämpandet, kunde uppskattas till 40 000 kronor. Expensanslaget borde sålunda fastställas till 43 500 kronor. Belastningen å medicinalstyrelsens anslag för publikationstryck hade för budgetåret 1945/46 utgjort 21 905 kronor, medan inkomsterna av försålda publikationer uppgått till 12 472 kronor. Då det å veterinärstyrelsen icke torde ankomma att utgiva annat publikationstryck än serien »Samling av författningar m. m. rörande det svenska veterinärväsendet» samt, i mån av behov, vissa råd och anvisningar, finge veterinärstyrelsens kostnader för sådant ändamål uppskattas till 2 500 kronor. Veterinärstyrelsen borde dock äga rätt att, därest särskilda förhållanden föranledde därtill, göra framställning om tillstånd att överskrida ansiaget till publikationstryck. Inkomsterna av försålda publikationer torde för veterinärstyrelsens del bliva obetydliga och borde icke uppåttas till högre belopp än 100 kronor.

Medicinalstyrelsen har således funnit, att till veterinärstyrelsens förfogande borde ställas ett omkostnadsanslag av förslagsvis 59 400 kronor, grundat på följande huvudposter.

Utgifter.

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	1 500
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	12 000
3. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	43 500
4. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	2 500
Summa kronor		59 500

Särskilda uppbördsmedel.

Inkomst av försålda publikationer, <i>förslagsvis</i>	kronor	100
Nettoutgift kronor		59 400.

Yttranden.

Medicinalstyrelseutredningens förslag om veterinärstyrelsens utformning såsom ett kollegialt ämbetsverk ha i åtskilliga yttranden tillstyrkts eller ock lämnats utan erinran.

Från jordbrukarhåll har därvid betonats vikten av att jordbruksekonomiska synpunkter bleve tillräckligt beaktade vid handläggningen av veterinära ärenden. Sålunda ha uttalanden i denna riktning gjorts av *Sveriges lantbruksförbund, riksförbundet landsbygdens folk* samt *hushållningssällskapens ombuds förvaltningsutskott* på grundval av yttranden från *förvaltningsutskottet hos flertalet hushållningssällskap*, vilka av ombudens förvaltningsutskott beretts tillfälle att yttra sig över betänkandet.

Värmlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott har ifrågasatt, huruvida icke jordbruksnäringen borde beredas ökat inflytande i veterinärstyrelsen genom att styrelsen utökades med en person, tillsatt efter förslag av någon jordbruksorganisation, exempelvis *Sveriges lantbruksförbund*, och ett liknande uttalande har gjorts av *riksförbundet landsbygdens folk*.

Förvaltningsutskottet hos Västernorrlands läns hushållningssällskap har förordat, att jordbruksnäringen tillförsäkrades starkare representation i ve-

terinärstyrelsen genom att beslutanderätten i denna förbehålles överdirektören i styrelsen, föreståndaren för statens veterinärmedicinska anstalt samt tre av Kungl. Maj:t utsedda personer, representerande medicinalstyrelsen, lantbruksstyrelsen och jordbruksnäringen.

I flera yttranden har emellertid hävdats, att veterinärstyrelsen icke borde utformas såsom ett kollegialt ämbetsverk utan efter mönster av medicinalstyrelsen, som enligt betänkandet borde bibehållas i sin nuvarande utformning. Denna ståndpunkt har företrätts av *medicinalstyrelsen, styrelsen för statens veterinärmedicinska anstalt, veterinärhögskolans lärarkollegium* samt *några veterinärsammanslutningar*.

Medicinalstyrelsen har i detta hänseende anført.

Utredningens förslag att veterinärstyrelsen skulle bestå av ett kollegium, vari förutom styrelsens egna befattningshavare skulle ingå representanter för medicinalstyrelsen och lantbruksstyrelsen samt föreståndaren för statens veterinärmedicinska anstalt, bygger på en riktig uppfattning av den nära samhörigheten mellan veterinärstyrelsen och övriga nämnda institutioner. Det förbiser emellertid det avgörande skäl, som på sin tid föranledde statsmakternas beslut om sundhetskollegiums omändring till ett direktörsverk. Detta skäl för förändring var, att det inom medicinalväsendet förhåller sig så, att de viktigaste besluten ofta också äro de mest brådskande. Då motsvarande förhållande föreligger beträffande veterinärväsendet — åtgärder i anledning av befarade eller utbrutna epizootier äro vanligt förekommande — anser medicinalstyrelsen det ofrånkomligt, att chefen för veterinärstyrelsen principiellt tillägges ensam beslutanderätt i alla ärenden. Denna beslutanderätt torde i huvudsak böra utformas på samma sätt som generaldirektörens beslutanderätt i medicinalstyrelsen.

Behovet av samråd med veterinärmedicinska anstalten torde lämpligen böra tillgodoses genom att föreståndaren för sagda anstalt ålägges att på kallelse av veterinärstyrelsen meddela upplysningar och råd samt uttala sin mening.

De lantbruksekonomiska intressena torde liksom hittills kunna vinna tillbörligt beaktande genom att veterinärstyrelsen i erforderlig utsträckning söker samråd med lantbruksstyrelsen. Härutinnan får medicinalstyrelsen framhålla, att samarbetet med nämnda ämbetsverk för styrelsens veterinärbyrå tett sig särskilt värdefullt på grund av lantbruksstyrelsens förståelse för vikten av byråns angelägenheter och dess beredvillighet att ställa sina erfarenheter rörande jordbruksnäringens alla områden till förfogande så snart detta av byrån ifrågasatts. Med hänsyn till dessa särskilt värdefulla erfarenheter av samarbetet anser medicinalstyrelsen det överflödigt, att en representant för lantbruksstyrelsen av Kungl. Maj:t förordnas såsom ledamot av veterinärstyrelsen.

Vad slutligen angår samarbetet mellan medicinalstyrelsen och veterinärstyrelsen, föreslår medicinalstyrelsen att i instruktionerna för båda ämbetsverken intagas föreskrifter om skyldighet att söka samråd i erforderlig utsträckning, varvid särskilt bör angivas i vilka fall samråd skall äga rum i ärenden angående livsmedelshygienen samt ärenden rörande sjukdomar, som kunna överföras från människa till djur och vice versa. Behov av att förordna en särskild representant för medicinalstyrelsen såsom ledamot i veterinärstyrelsen torde under sådana förhållanden icke föreligga.

Statens veterinärmedicinska anstalts styrelse har anført följande.

För ledningen av ett centralt ämbetsverk med sådana arbetsuppgifter som en veterinärstyrelse skulle det sannolikt bliva allt för tungrott och omständligt med den organisationsform, som förslaget åsyftar. Det synes i stället

bliva mest ändamålsenligt, om — i analogi med den organisationsform som gäller för medicinalstyrelsen och vissa andra centrala verk t. ex. fångvårdsstyrelsen samt även av utredningen förslagits för framtiden beträffande medicinalstyrelsen — veterinärstyrelsen ej erhåller andra ledamöter än verksamchefen och cheferna för de olika byråerna inom verket samt om härjämte i avseende å ärendenas handläggning stadgas att beslut skola fattas, allt efter ärendenas beskaffenhet, antingen av överdirektören eller av vederbörande byråchef eller annan befattningshavare i styrelsen. Det förutsättes härvid bl. a., att vid överdirektörens avgörande av ärende av synnerlig vikt eller allmän räckvidd om möjligt samtliga byråchefer skola vara tillstädes. Helt naturligt biträder anstaltsstyrelsen utredningens uppfattning om värdet av att de lantbruksekonomiska intressena tillförsäkras tillbörligt inflytande vid handläggningen av de veterinära ärendena. Detta synes emellertid enklast kunna åstadkommas genom en förstärkning av det vetenskapliga råd, vilket enligt utredningens förslag skulle ställas vid veterinärstyrelsens sida, med en eller flera av Kungl. Maj:ts utsedda representanter för det praktiska lantbruket samt genom en föreskrift i veterinärstyrelsens instruktion av innebörd, att det vetenskapliga rådets lantbruksrepresentanter skola höras i veterinära frågor av större jordbruksekonomisk räckvidd. För tillgodoseende av övriga veterinärstyrelsen närstående intressens berättigade önskemål att erhålla inflytande vid de veterinära ärendenas avgörande torde i det vetenskapliga rådet lämpligen kunna insättas även representanter för humanmedicinen och farmacien ävensom föreståndaren för veterinärmedicinska anstalten. Ytterligare organisatoriska föreskrifter för samverkan med andra myndigheter och sammanslutningar synas icke vara påkallade, enär det torde kunna förutses, att en veterinärstyrelse ändock skulle låta sig angeläget vara att på bästa sätt samarbeta med andra myndigheter och enskilda på de områden, som komme att bli föremål för styrelsens verksamhet.

Jämväl *styrelsen för svenska veterinärföreningen för husdjurshygien* har uttalat farhågor för att den föreslagna organisationen av veterinärstyrelsens ledning skulle visa sig alltför tungrodd, och ett liknande uttalande har gjorts av *svenska veterinärföreningen för kött- och mjölkhygien*.

Sveriges yngre veterinärers förening har uttalat, att samarbetet mellan medicinalstyrelsens veterinärpersonal, å ena sidan, samt styrelsens medicinalpersonal och jordbruksnäringens representanter, å andra sidan, varit gott samt att tillförandet av representanter för medicinalstyrelsen och jordbruksnäringen till veterinärstyrelsen därför vore onödigt. Vidare vore den föreslagna rätten för styrelseledamot att påkalla gemensam handläggning mellan veterinärstyrelsen och medicinalstyrelsen respektive lantbruksstyrelsen icke ändamålsenlig. Med hänsyn till det tidigare goda samarbetet kunde det förväntas, att samråd i förekommande fall ägde rum utan att någon rätt av angivet slag stadgats. Den föreslagna anordningen syntes innebära ett underkännande av veterinärernas kompetens. Vid bibehållande av densamma syntes ett rimligt krav på likställdhet vara att veterinärkåren finge placera en representant i vardera medicinalstyrelsen och lantbruksstyrelsen.

Veterinärhögskolans lärarkollegium, svenska veterinärläkareföreningen och svenska veterinärföreningen för husdjurshygien ha hävdad, att rätt att påkalla gemensam handläggning med medicinalstyrelsen eller lantbruksstyrelsen icke borde tillkomma andra än veterinärstyrelsen och dess överdirektör.

Krav på bestämmelse om att chefen för veterinärstyrelsen skall äga veterinär fackkunskap har framförts av majoriteten inom *veterinärhögskolans lärarkollegium* samt olika *veterinärsammanslutningar*. Däremot har *riksförbundet landsbygdens folk* hävdadt, att det bästa resultatet nåddes, om till chef för veterinärstyrelsen utsåges en person, som hade förutsättningar att oberoende av tidigare utbildning kunna tillgodose behöflig anpassning till jordbrukets intressen.

Mot förslaget att disciplinärenden skulle handläggas av en särskild disciplinnämnd har icke någon erinran framställts.

Medicinalstyrelsen har — under hänvisning till styrelsens avstyrkande av att i veterinärstyrelsen skulle ingå representanter för andra centrala ämbetsverk — uttalat, att den representant för jordbruksnäringen, som enligt förslaget skulle deltaga i handläggningen av disciplinärenden, borde av Kungl. Maj:t förordnas endast för detta ändamål. Härjämte har medicinalstyrelsen yttrat, att det i disciplinärenden ofta visat sig, att ett fel eller en försummelse förekommit, men att en varning framstode såsom en alltför kraftig reaktion. Det vore enligt styrelsens mening därför önskvärt, att i instruktionen för veterinärstyrelsen intoges en föreskrift om att även tilldelande av erinran finge förekomma såsom disciplinär åtgärd. Härigenom skulle en inom medicinalstyrelsen utbildad praxis bliva stadfäst.

Justitiekanslersämbetet, som vid sitt ståndpunktstagande till förslaget om inrättande av en disciplinnämnd förutsatt, att medicinalstyrelsen alltjämt skulle omhänderhava den centrala ledningen av veterinärväsendet, har i förevarande fråga anfört.

Genom att en disciplinnämnd inrättas och erhåller den sammansättning som i betänkandet föreslagits ha ökade förutsättningar skapats för vinnande av allmänhetens förtroende, att påtalade fel och försummelse av läkare och andra, som stå under medicinalstyrelsens tillsyn, bliva objektivt prövade. Det lär icke kunna förnekas, att vid avgörandet av hithörande ärenden understundom framträtt en bristande tillit till slutet, något som är desto mindre tillfredsställande som dessa ärenden särskilt för den enskilde men ibland också för det allmänna kunna vara av stor vikt. Därest en utomstående auktoritativ person kan få tillfälle att göra allmänt medborgerliga och lekmannasynpunkter gällande vid prövningen av frågan om läkares fel och försummelse i tjänsten, minskas helt naturligt faran för en ensidig, måhända överseende prövning av ärendena. Justitiekanslersämbetet tillstyrker därför i princip den föreslagna ändringen.

Enligt förslaget skall disciplinnämnden handlägga samtliga ärenden rörande fel eller försummelse i tjänsten eller i verksamhet, som står under medicinalstyrelsens inseende, således även sådana tjänstefel, som icke äga samband med någons vård och behandling. Det är väl allenast sistnämnda tjänstefel, som den opinion haft i tankarna, vilken krävt att en representant för allmänheten skulle få medbestämmanderätt i ärendenas avgörande. Men beträffande de så att säga interna tjänstefelen, särskilt de som inträffa i själva förvaltningsverksamheten och till äventyrs begås av administrativa tjänstemän, torde det icke finnas anledning uppställa regler, som avvika från de allmänt förekommande. Måhända möta svårigheter att på ett tillräckligt tydligt sätt i författningstext avgränsa sistnämnda tjänstefel från dem, vilkas bedömande ur den synpunkt varom här främst är fråga skulle

vinna på att hänskjutas till en disciplinnämnd. Då justitiekanslersämbetet emellertid föreställer sig, att eventuella sådana svårigheter skola låta sig bemästras, förordar ämbetet en ändring av nämndens behörighetsområde i enlighet med vad nu anförts.

Särskilt om en ändring vidtages på sätt sist angivits, synes kunna ifrågasättas om generaldirektören skall vara självskriven ordförande i nämnden. Allmänhetens förtroende för nämnden torde komma att stärkas, därest till ordförande utsåges den som med hänsyn till nämndens sammansättning vore därtill bäst skickad. Det synes exempelvis icke uteslutet, att den av Kungl. Maj:t utsedde ledamoten vore för ordförandeskapet särskilt lämpad och hade en sådan ställning, att det tedde sig naturligt att han och icke generaldirektören vore ordförande i nämnden. I instruktionen torde därför böra lämnas öppet, vem som skall vara ordförande i nämnden, och däri endast angivas, att Kungl. Maj:t förordnar angående ordförandeskapet.

Vidare har justitiekanslersämbetet betonat nödvändigheten av att tillskapa klara regler för avgörandet av ärenden, i vilka olika meningar förekomme inom disciplinnämnden. Slutligen har ämbetet uttalat, att ämbetet ansåge medicinalstyrelsen enligt gällande bestämmelser icke äga att tilldela erinran såsom disciplinär åtgärd samt att någon ändring av dessa bestämmelser icke borde vidtagas.

Länsstyrelsen i Jönköpings län har ifrågasatt, huruvida icke disciplinnämnden av främst folkpsykologiska skäl borde givas en i förhållande till vederbörande styrelse något mer fristående ställning än av utredningen förordats. Enligt länsstyrelsens mening talade vissa skäl för att landstingsorganisationen borde vara direkt företrädd i nämnden.

Styrelsen för statens veterinärmedicinska anstalt har uttalat sig för avskaffande av möjligheten att tillsätta en särskild epizootinämnd, enär en sådan nämnds uppgifter efter en omorganisation av nu ifrågasatt slag syntes böra åvila chefen för veterinärstyrelsen, och medicinalstyrelsen har förordat ett närmare övervägande av om en särskild epizootinämnd bleve erforderlig för framtiden.

Förslaget till byråindelning har tillstyrkts av bl. a. medicinalstyrelsen, riksräkenskapsverket och svenska veterinärföreningen för kött och mjölkhygien men gjorts till föremål för erinringar av statskontoret och allmänna lönenämnden.

Medicinalstyrelsen har angående byråindelningen anförts följande.

Vad utredningen föreslagit på denna punkt föranleder i stort sett ej någon erinran från medicinalstyrelsens sida.

Under chefen, som bör vara generaldirektör, bör således finnas en byrå för veterinära ärenden i allmänhet, benämnd allmänna byrån.

För handläggning av ärenden rörande tuberkulos- och kastsjukebekämpande bör vidare inrättas en särskild byrå. Den administrativa samhörigheten med avseende å bekämpandet av dessa båda sjukdomar gör en enhetlig ledning av dem riktig och önskvärd.

Om behovet av att inrätta en egen byrå för ärenden rörande animal födoämneshygien råder icke någon tvekan. Den omständigheten, att tyngdpunkten av avdelningens arbete bör ligga på inspektioner och att byråns perso-

nal därför blir relativt fåtalig, kunde däremot vid första påseende ha föranlett till övervägande, om icke statsinspektörsbefattningen borde omändras till en överinspektörsbefattning och den föreslagna konsulentbefattningen till en byråinspektörsbefattning. Vid närmare övervägande finner man dock, att de sakliga skälen för inrättandet av en byrå ha stor tyngd. Medicinalstyrelsen tillstyrker utredningens förslag, att samtliga med pasteuriseringskontrollen förenade ärenden skola överföras till hygienbyrån. Till följd härav kommer antalet å byrån handlagda ärenden att stiga väsentligt. Utom sina inspektioner har ifrågavarande avdelning redan sedan länge utfört sedvanligt byråarbete i stor omfattning. Slutligen är att märka, att bristen på personal omöjliggjort för denna avdelning att upptaga en mängd administrativa spørsmål, vilka vänta på sin lösning. Ett bifall till utredningens förslag till personalorganisation för byrån skulle möjliggöra att de mest angelägna av dessa spørsmål toges under behandling, varigenom avdelningens karaktär av byrå i vedertagen bemärkelse kommer att framhävas än starkare.

Styrelsen har alltså funnit att mot det rent formella skälet, att antalet befattningshavare å byrån skulle bliva förhållandevis obetydligt, stå så ovedersägliga sakliga skäl, att förslaget om inrättande av en byrå icke kan avvisas.

Inrättandet av en administrativ byrå måste anses ofrånkomligt.

Den snabba utvecklingen av veterinärväsendet (inseminationsverksamheten, bristsjukdomarna m. m.) gör, att den tid ej torde vara avlägsen, då en utbyggnad av veterinärstyrelsens organisation tvingar sig fram.

Medicinalstyrelsen har härjämte papekat, att föreskrifterna om animal livsmedelskontroll icke innehölle några regler om den mycket viktiga del, som utgjordes av inspektionen av stall- och ladugårdshygienen, samt framhållit önskvärdheten av att sådana regler utarbetades. Vidare har medicinalstyrelsen tillstyrkt förslaget att veterinärstyrelsen skulle äga att vid behov konsultera chefen för medicinalstyrelsens lag- och utredningsbyrå samt att anlita medicinalstyrelsens statistiska avdelning.

Jämväl *statistiska centralbyrån* och *styrelsen för statens veterinärmedicinska anstalt* ha förordat, att den veterinära statistikens bearbetning förledes till medicinalstyrelsens statistiska avdelning.

Länsstyrelsen i Uppsala län har ifrågasatt lämpligheten av att veterinärstyrelsen i viss utsträckning skulle vara hänvisad till medicinalstyrelsens lag- och utredningsbyrå för biträde i frågor, som krävde juridisk sakkunskap.

Allmänna lönenämnden har uttalat, att det icke föreläge anledning att inrätta en särskild byrå för ärenden rörande födoämneshygien, då antalet befattningshavare å denna byrå bleve ringa. Enligt nämndens mening borde en sådan byrå ersättas med en till den allmänna veterinärbyrån anknuten avdelning under ledning av statsinspektören för köttkontrollen.

Jämväl *statskontoret*, som uttalat sig mot inrättande av ett särskilt centralt ämbetsverk för veterinära ärenden, har hävdad, att de veterinära byråernas antal kunde inskränkas till två, nämligen en byrå för veterinära ärenden i allmänhet, ärenden angående animal födoämneshygien inberäknade, samt en tuberkulos- och kastsjukebyrå.

Vad härefter angår utredningens förslag rörande utvidgning eller inskränkning av området för den centrala veterinärmyndighetens

ämbetsbefattning, så har utredningens mening rörande inordnande av statens veterinärmedicinska anstalt under veterinärstyrelsen biträts av bl. a. *medicinalstyrelsen* medan majoriteten inom *veterinärhögskolans lärarkollegium*, *veterinärmedicinska anstaltens styrelse* samt *svenska veterinärläkareföreningen* avstyrkt rubbning av anstaltens nuvarande fria organisation.

Majoriteten inom *veterinärmedicinska anstaltens styrelse* har anfört.

Under den tid av omkring två år nuvarande organisation tillämpats har enligt anstaltsstyrelsens bestämda uppfattning endast goda erfarenheter vunnits av densamma. De olägenheter, som före anstaltens omorganisation enligt uttalanden från olika hall ansetts skola bliva förenade med den administrativa ledning av anstalten vilken nu gäller, synas sålunda i praktiken ha visat sig vara i stort sett obefintliga. Vid sådant förhållande skulle det från anstaltens och dess utvecklings synpunkt kunna medföra mindre önskvärda konsekvenser om en ändring i organisationen nu komme till stånd, i all synnerhet som den förordade ändringen sannolikt skulle innebära en återgång till likartad organisation som den, vilken vid anstaltens omorganisation ansetts icke böra bibehållas. Enligt anstaltsstyrelsens uppfattning torde man i det längsta böra undvika att ändra en organisation, som visat sig fungera väl, i synnerhet då den varit gällande endast en kortare tid. Genom den nuvarande sammansättningen av anstaltens styrelse ha de skilda sidorna av anstaltens verksamhet blivit sakkunnigt företrädde och de intressen som beröras av verksamheten erhållit tillbörligt inflytande. En betydande försämring härutinnan synes kunna paräknas, därest anstalten underställes en central veterinärstyrelse, bl. a. därigenom att anstalten då kommer att förlora den direkta kontakt med jordbruksnäringen, veterinärhögskolan och de praktiserande veterinärerna, som för närvarande förmedlas genom sagda intressens representation i anstaltens styrelse. Det torde ej heller kunna påstås, att den ifrågasatta ändringen i organisationen för anstalten skulle kunna medföra någon nämnvärd statsekonomisk fördel. Någon besparing av betydelse torde nämligen därigenom icke kunna ernås. Anstaltsstyrelsen vill alltså bestämt hävda, att anstaltens frihet i administrativt hänseende bör bibehållas, icke minst med hänsyn till anstaltens karaktär av vetenskapligt arbetande institution. Härvid må erinras att en likartad fri organisation givits bl. a. statens skogsforskningsinstitut, jordbruksförsöksanstalten och husdjursförsöksanstalten, vilka forskningsanstalter icke äro undertällda centrala ämbetsverk utan lyda under styrelser, visserligen gemensamma med undervisningsanstalter, men på samma sätt som statens veterinärmedicinska anstalts styrelse ägnade att speciellt tillvarataga inrättningarnas särskilda intressen och på smidigaste sätt handhava deras angelägenheter.

Inom *veterinärhögskolans lärarkollegium* ha flertalet i förevarande hänseende enat sig om uttalandet, att den mängd av administrativa ärenden, som nu handlades av veterinärmedicinska anstaltens styrelse och föreståndare, skulle, om de överfördes till veterinärstyrelsen, i hög grad betunga denna med arbete samt att någon anledning till ändring av den nuvarande ledningen för anstalten icke föreläge. Som konsekvens av detta ståndpunktstagande ansåges följa, att anstaltens föreståndare icke borde vara ledamot av veterinärstyrelsen men borde kunna tillkallas för rådplägnung.

Minoriteterna inom veterinärmedicinska anstaltens styrelse och *veterinärhögskolans lärarkollegium* ha anslutit sig till utredningens mening i förevarande fråga.

Vad utredningen anfört rörande chefspersonalens anställnings- och löneförhållanden har såvitt angår chefen för veterinärstyrelsen icke föranlett några mera betydande erinringar.

Medicinalstyrelsen har emellertid, såsom förut antytts, funnit chefen för veterinärstyrelsen med hänsyn till ämbetsverkets storlek böra benämnas generaldirektör, och ett övervägande härav har förordats även av *svenska veterinärföreningen för husdjurshygien* under förutsättning av att statens veterinärmedicinska anstalt komme att underställas veterinärstyrelsen och styrelsen komme att tillföras nya arbetsuppgifter såsom ledningen av den artificiella inseminationen, förebyggande husdjurssjukvård m. m.

I fråga om byråchefernas ställning har utredningens förslag väckt kritik från såväl myndigheter som sammanslutningar.

Medicinalstyrelsen och ett flertal *veterinärsammanslutningar* ha anslutit sig till utredningens förslag att fackbyråchefsbefattningarna skulle uppföras å civila avlöningsreglementets C-plan men påyrkat högre lönegradsplacering för dessa befattningar än av utredningen föreslagits. Å andra sidan har *statskontoret* icke funnit skäl föreligga för befattningarnas avlöande enligt C-planen.

Medicinalstyrelsen har i sitt yttrande understrukt utredningens uttalande om svårigheterna vid rekryteringen av medicinalstyrelsens samtliga nuvarande fackbyråchefsbefattningar och närmast därmed jämförliga befattningar samt såvitt angår veterinärväsendet vidare anfört i huvudsak följande.

Belysande för svårigheterna är i viss mån att medicinalstyrelsen, sedan förutvarande innehavaren av befattningen såsom statsinspektör över köttkontrollen i riket den 30 april 1945 avgått med pension, icke lyckats uppbringa någon person som varit villig att söka befattningen. Statsinspektörsbefattningen har därför under mer än ett års tid endast uppehållits på förordnande, och någon ändring i detta otillfredsställande förhållande torde icke vara att påräkna förrän befattningen givits en väsentligt högre löneställning än för närvarande.

I fråga om statsinspektörens inspektionsverksamhet vill medicinalstyrelsen helt instämma i vad utredningen anfört om angelägenheten av att veterinärstyrelsen så organiseras, att varje slakteriinrättning kan inspekteras med fasta intervaller, vilka icke få bliva längre än utredningen angivit.

Medicinalstyrelsen är vidare ense med utredningen om, att huvudanledningen till rekryteringssvårigheterna är att löneförmånerna för chefsbefattningar i medicinalstyrelsen väsentligt understiga inkomsterna för lämpliga medlemmar av rekryteringskårerna. Djupare sett torde väl dessa svårigheter bottna i den otillfredsställande konstruktion av civila avlöningsreglementet, som påtalats av 1939 års tjänsteförteckningssakkunniga och som, såvitt nu är i fråga, innebär en kompression av löneskalan, som icke medger en tillfredsställande merersättning för det ökade ansvar, som innehavet av en chefsbefattning medför. Även om medicinalstyrelsen finner 1921 års avlöningssystem ha vissa förtjänster, anser styrelsen att frånvaron av bestämmelser om skälig ersättning till chefspersonal är otidsenlig. Denna ståndpunkt synes sammanfalla med de tjänsteförteckningssakkunnigas, på uttalanden av så gott som samtliga verkschefer grundade uppfattning. Enligt vad som uppgivits för medicinalstyrelsen har man flerstädes utomlands, bl. a. i sovjetunionen, övergivit extrema likalönsprinciper och övergått till att avlöna

chefspersonalen i förhållande till kvaliteten på dess arbete och ansvaret som den bär. Medicinalstyrelsen har ock trott sig kunna iakttaga vissa tecken som tyda på, att man på avgörande håll inom statsförvaltningen håller på att övergiva åsikten, att lönegraden A 30 är den enda rätta för byråchefer, och i stället är på väg att godtaga en rättvisare, med privat- och kommunalekonomi mera samstämd och därför på lång sikt också för staten förmånligare lönesättning för byråchefer med vederlikar.

Såsom ett initiativ i nu antydd riktning hälsar medicinalstyrelsen utredningens förslag om överförande av fackbyråchefs- samt inspektörsbefattningarna hos styrelsen till civila avlöningsreglementets C-plan. Det är enligt medicinalstyrelsens uppfattning icke tvivel underkastat, att rekryteringen skulle underlättas genom en övergång till den mindre orörliga anställningsform, som ett uppförande å nämnda löneplan innebär.

I fråga om placeringen i lönegrad på C-planen har styrelsen anfört.

När det gäller valet av lönegrad på C-planen, har utredningen som underlag anfört siffror rörande medelinkomsten för rekryteringskårerna. Metoden att redovisa inkomstsiffror är i princip riktig, men utredningens val av medelinkomsten skulle närmast motsvara förutsättningen, att de centrala förvaltningsmyndigheterna borde rekryteras med medelmåttor, något som självfallet ej varit avsett. Vill man se verkligheten i ögonen, kommer man nämligen ej ifrån, att det mellan skicklighet och inkomster för landets läkare, veterinärer, apotekare och tandläkare i stort sett råder en viss relation såtillvida, att många av de driftigaste och skickligaste ha större inkomster, medan de mindre effektiva och kunniga ha mindre inkomster. Att undantag finnas minskar ej giltigheten av denna regel.

Då det självfallet är av avgörande betydelse, att urvalet till de befattningar, varom här är fråga, sker bland de skickligaste medlemmarna av respektive kårer, finner sig medicinalstyrelsen böra lämna följande uppgifter.

För inkomsten av läkarverksamhet (brutto) för olika kategorier enligt det av de sakkunniga nyttjade materialet (självdeklarationer för år 1942) uppgick den övre kvartilen — vilken betecknar gränsen mellan inkomsterna för de 25 procent läkare, som deklarerat högst inkomst, och de övrigas — till följande belopp, nämligen förste provinsialläkare och därmed jämställda förste stadsläkare 29 600 kronor, provinsialläkare 28 900 kronor, stads- m. fl. kommunalläkare 34 950 kronor, överläkare vid delat lasarett 44 700 kronor och vid odelat lasarett 36 800 kronor samt överläkare vid sinnessjukhus 24 050 kronor. Medeltalen för rörelseavdrag lågo mellan ett lägsta genomsnittsbelopp av 1 000 kronor för överläkare vid sinnessjukhus och ett högsta genomsnittsbelopp av 7 000 kronor för stads- m. fl. kommunala läkare. Medelinkomsten av läkarverksamhet (netto) för den fjärdedel av läkarna, som enligt taxeringsbesluten för år 1942 haft de högsta inkomsterna, uppgick för nedanstående kategorier till följande belopp nämligen, för förste provinsialläkare och därmed jämställda förste stadsläkare till 28 400 kronor, för provinsialläkare till 26 700 kronor, för stads- m. fl. kommunalläkare till 32 200 kronor, för överläkare vid delat lasarett till 49 600 kronor och vid odelat lasarett till 40 000 kronor samt för överläkare vid sinnessjukhus till 27 000 kronor.

Medelinkomsten för den fjärdedel av apoteksinnehavare, som äro skyldiga att erlægga allmän avgift för gemensamma ändamål och som haft de högsta inkomsterna, utgjorde år 1943 24 696 kronor, med en högsta inkomst av 39 503 kronor.

Medicinalstyrelsen har icke haft material tillgängligt för en motsvarande sammanställning för distriktstandläkarnas del men vill erinra om att dessa

tandläkare obestriddigen ha en väsentligt lägre behållen medelinkomst än de privatpraktiserande tandläkarna.

Vad slutligen tjänsteveterinärerna angår har medelinkomsten (netto) för den fjärdedel av distriktsveterinärerna, som haft de högsta inkomsterna från veterinär verksamhet, år 1944 visat sig vara 21 421 kronor.

Självfallet är det icke medicinalstyrelsens mening, att de anförda siffrorna direkt böra läggas till grund för lönegradsplaceringen av styrelsens chefspersonal. Men när rekryteringssvårigheterna kommit att framträda med sådan styrka som för styrelsens del, torde statsmakterna, såsom utredningen ock antytt, med frångående av eljest använda principer nödgas följa lagen om tillgång och efterfrågan.

Enligt styrelsens uppfattning måste i första hand fasthållas, att löneställningen skall bestämmas i förhållande till arten och omfattningen av det arbete, som utföres, och tyngden av det ansvar, som bäres av varje ämbetsman. Då varken arbetet är mindre kvalificerat eller ansvaret mindre tungt för de fackbyråchefer, som äro icke-läkare, än för läkarbyråcheferna, anser styrelsen att samtliga fackbyråchefer borde placeras i samma lönegrad.

I andra hand bör man enligt styrelsens uppfattning beakta alla de faktorer, vilka inrymmas i begreppet rekryteringspersonalens allmänna inkomststandard. Om hänsynen härtill och till nyss angivna princip om lika löneställning ensamt skulle få fälla utslaget, borde byråchefsbefattningarna placeras i lägst lönegrad C 10, vilken ger nettolönebeloppet 20 300 kronor och är den löneställning, som tillagts byråchefen för materielavdelningens anskaffningsbyrå hos flygförvaltningen. Detta skulle nämligen för de veterinärers del, som kunna ifrågakomma, innebära en inkomstminskning på i runt tal 1 000 kronor, för ifrågakommande apotekares del en inkomstminskning på knappt 4 500 kronor och för läkarnas del en varierande, i allmänhet större men likväl ej helt orimlig inkomstminskning. Inkomstminskningen för nu angivna kategorier finge tagas som en konsekvens av principen om en enhetlig löneställning.

En sålunda framräknad löneställning anser styrelsen sig emellertid böra justera genom kontroller i olika riktningar. Ett visst värde ligger obestriddigen i utredningens framhållande av att placering på C-löneplanen för ifrågavarande befattningshavare ofta skulle medföra ett höjt pensionsunderlag. Däremot föranleder hänsynen till omkostnaderna för befattningshavargrupper med både lön och prestationsersättning ej sänkning av den »matematiska» lönegraden, emedan dessa omkostnader redan avdragits i uppgifterna för distriktsveterinärer och ej äro av den storleksordning för någon läkarkategori, att nettoinkomsten sjunker ned mot beloppet 20 300 kronor.

Medicinalstyrelsen har vidare erinrat om att Kungl. Maj:t i propositionerna nr 239 och 286 till 1946 års riksdag framlagt förslag till ändrad lönegradsplacering för vissa tekniska byråchefer inom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen samt kommunikationsverken, innebärande en placering i lönegraden C 8 och i några fall C 9. Härefter har styrelsen fortsatt.

Vid sin avvägning av de synpunkter, som sålunda och i övrigt måste tagas i betraktande vid bestämmandet av löneställningen för medicinalstyrelsens byråchefer, har styrelsen kommit till den uppfattningen, att den adekvata lönegraden är C 9 eller C 8. Rent sakliga hänsyn peka mot lönegraden C 9. Sålunda talar för denna lönegrad storleken av de statsekonomiska intressen, som byråcheferna ha att bevaka, deras till följd härav i skilda hänseenden mycket krävande arbete och mycket stora ansvar samt den synnerligen omfattande utbildning, som erfordras. Den säregna arten av de ärenden, som bero på fackbyråchefernas handläggning, gör nämligen dessa byråchefers verksamhet

så väsensskild från vanlig ämbetsmannaverksamhet, att nödig kompetens ej kan ägas och ej heller förvärfvas av endast juridiskt-administrativt skolad personal. Beaktas denna omständighet, och vill man ej att talet om förbättrad löneställning såsom medel att minska rekryteringssvårigheterna skall bli endast en tom fras, lärer även hänsynen till rekryteringskårernas inkomstläge få medräknas som en omständighet av saklig relevans för lönegradsplacementen.

I valet mellan lönegraden C 9 och C 8 har styrelsen emellertid låtit sin ståndpunkt bestämmas av nödvändigheten utav en sträng återhållsamhet. På grund härav föreslår styrelsen att fackbyråcheferna skola placeras i lönegrad C 8. Denna placering, som innebär en höjning av nettoslutlönen i förhållande till lönegraden A 30 med i runt tal 2 500 kronor, är, det vill styrelsen uttryckligen ha förklarat, den lägsta som kan ifrågakomma om man vill uppnå en förbättring i rekryteringshänseende, som är värd att nämnas.

Beträffande den juridiskt-administrativa chefspersonalen har medicinalstyrelsen uttalat, att det med hänsyn till de höga kvalifikationer, som måste krävas av ifrågavarande byråchefer, kunde ifrågasättas, om icke jämväl dessa borde uppföras å C-planen. Emellertid har styrelsen ansett, att såväl chefen för veterinärstyrelsens administrativa byrå som cheferna för medicinalstyrelsens kamerallbyrå och lag- och utredningsbyrå borde placeras i samma ställning som kunde komma att bestämmas för sådana byråchefer i gemen vid en allmän omprövning av löneställningen för byråchefer, varvid styrelsen räknade med lönegraden A 32.

Majoriteten inom *veterinärhögskolans lärarkollegium* har förordat en högre lönegradsplacement för fackbyråcheferna inom veterinärstyrelsen än den föreslagna i följande uttalande.

Kollegiet kan icke finna några godtagbara skäl till att veterinärstyrelsens fackbyråchefer skola placeras i en lägre lönegrad än byråcheferna på medicinalstyrelsens läkarbyråer. Det motiv, som utredningen anfört härför, nämligen att distrikts- och länsveterinärernas medelinkomst skulle vara lägre än läkarnas är icke bärande. Det är arbetet, som skall betalas efter dess art och vikt, och skall för uppgiften verkligt dugliga personer kunna påräknas för de nämnda befattningarna, måste de avlönas så högt, att de, som kunna komma i fråga för befattningarna, icke göra ekonomisk förlust genom att antaga dessa. Ett mycket stort antal läns- och distriktsveterinärer ha en inkomst, som är minst lika stor som den för läkarbyråernas chefer föreslagna avlöningen.

Ett uttalande av samma innebörd har gjorts av *styrelsen för svenska veterinärföreningen för husdjurshygien*.

Veterinärhögskolans styrelse och *svenska veterinärläkareföreningen* ha förordat placering av fackbyråcheferna i lönegraden C 7. Föreningen har därvid uttalat, att dessa chefers arbetsbörda och ansvar icke torde bli mindre än den blivande medicinalstyrelsens fackbyråchefers.

Även *allmänna lönenämnden* har ansett veterinärråden böra placeras i lönegraden C 7. I samband därmed har nämnden erinrat om sin mening att hygienbyrån borde inordnas såsom en avdelning under den allmänna byrån under ledning av statsinspektören för köttkontrollen samt uttalat, att denne enligt nämndens uppfattning borde vara placerad i lönegraden C 6. I avseende å den administrativa byråchefsbefattningen funnes enligt nämnu-

dens mening icke för närvarande någon anledning räkna med annan lönegrad än den för dylika befattningar i allmänhet gällande lönegraden A 30.

Länsstyrelsen i Malmö har funnit det ogörligt att enligt nuvarande löneplan tillerkänna fackbyråcheferna sådan avlöning, att veterinärstyrelsen tillförsäkrades högt kvalificerad arbetskraft för dessa poster, samt med hänsyn härtill uttalat, att den enda till buds stående lösningen vore att medgiva fackbyråcheferna rätt att såsom hittills åtaga sig extrauppdrag, varvid dock det kravet måste uppställas, att uppdragen vore av sådan beskaffenhet, att de icke inkräktade på tjänstens skötsel.

Statskontoret, som utgått från att utredningens alternativ I med avseende å medicinal- och veterinärväsendets centrala ledning skulle komma i tillämpning, har anfört följande.

Statskontoret har tidigare i olika sammanhang haft anledning inlägga en gensaga mot den alltmer utbredda föreställningen, att C-planen är ett instrument, som med fördel kan begagnas, så snart löneförmånerna enligt A-planen icke anses medgiva tillräckligt gynnsamma villkor för att säkerställa rekryteringen. Det må understrykas, att löneplan C ursprungligen inrättats endast för ett mycket begränsat antal chefsbefattningar inom centraladministrationen — lönerna äro fördenskuil icke dyrortsdifferentierade — nämligen i de fall då det ansetts vara av särskild vikt, att möjlighet till eventuellt personbyte å befattningen hålles öppen och det därför kunde finnas motiverat, att staten ikläder sig de högre kostnader, som avlöning enligt C-planen med garanterad pensionsrätt redan efter relativt kortvarig anställningstid medför för statsverket. Särskilt inom områden, där konkurrens om arbetskraften är mera framträdande och frestelsen därför måste förutsättas bliva stor att efter 12 års statstjänst med en rikligt tillmätt pension övergå till anställning hos enskild företagare eller privat verksamhet, torde stor försiktighet vara att anbefalla vid inrättandet av förordnande-tjänster. Man läser heller icke i längden kunna undvika de rekryteringssvårigheter, som äro en direkt följd av rådande brist på arbetskraft inom snart sagt alla områden, enbart med en löneökning på ett eller annat 1 000-tal kronor. Särskilt iögonenfallande är, att utredningen tror sig underlätta rekryteringen av medicinalrådsbefattningar genom att höja grundlönen från 13 500 (slutlön i A 30) till 15 000 kronor (C 7) eller med 1 500 kronor, ehuru medelinkomsten för de läkargrupper, från vilka rekryteringen beräknas äga rum, uppgives ligga mellan 25 000 och 40 000 kronor. Enligt statskontorets bestämda uppfattning utövar fullmakten och den säkra ställningen i statstjänst en betydligt större lockelse än en relativt begränsad höjning av kontantlönen. Statskontoret har därmed icke velat säga, att den nuvarande löneställningen för byråchefer i allmän förvaltningstjänst är lämpligt avvägd. Tvärtom ger utvecklingen på löneområdet både inom och utom statens tjänst anledning till övervägande av viss förbättring. Men denna bör då åvägabringas genom tjänsternas uppflyttning i högre lönegrad på A-planen utan uppgivande av fullmaktsskyddet och den fasta ställningen i övrigt. Detta är emellertid en fråga, som bör prövas i annat och större sammanhang och icke lösas separat för en viss förvaltningsgren.

Att fackbyråcheferna i medicinalstyrelsen skulle ha svårare än motsvarande befattningshavare på andra håll att under tiden fram till den vanliga pensionsåldern upprätthålla nödig kontakt med praktik och vetenskap och därför böra intaga en mera rörlig ställning, tillåter sig statskontoret betvivla. Det avtagande av initiativkraft och arbetsförmåga, som ligger i åldrandets

natur lär man vara nödsakad att räkna med även på detta område. Befolkningsutvecklingen inbjuder nu mindre än någonsin till ökat utbyte av äldre arbetskraft mot yngre. På sålunda anförda skäl får statskontoret bestämt avstyrka förslagen om ändrad löneställning för fackbyråcheferna i medicinalstyrelsen.

Riksräkenskapsverket har förordat, att spørgsmålet om ifrågavarande fackbyråchefers löneställning upptoges till behandling i ett större sammanhang, avseende statsförvaltningen i dess helhet, därvid ämbetsverket särskilt framhållit, att det på lång sikt måste leda till en icke minst från rättvisesynpunkt ohållbar situation, om de administrativa byråcheferna i lönehänseende försattes i en mera ogynnsam ställning än egentliga fackbyråchefer.

Svenska veterinärföreningen för kött- och mjölkhygien har uttalat, att den föreslagna tjänstebenenämningen veterinärråd såsom icke förenlig med vederlaget språkbruk borde utbytas mot benämningen byråchef.

Utredningens uttalanden och förslag i fråga om underordnad personal och dennas löneställning ha behandlats i åtskilliga yttranden.

Statens organisationsnämnd har förordat verkställande av en noggrann genomgång av den föreslagna arbetsorganisationen under nämndens medverkan samt vidare uttalat, att nya ordinarie tjänster icke borde inrättas i den omfattning som föreslagits förrän en sådan genomgång ägt rum.

Medicinalstyrelsen har rörande löneställningen för styrelsens veterinära befattningshavare i allmänhet anført.

Den nuvarande normallönegraden för biträdande veterinärer hos styrelsen — den 24:e — har visat sig för låg i förhållande till inkomsterna i allmänhet av veterinär verksamhet. Rekryteringen av konsulenttjänsterna har därför stött på stora svårigheter. Styrelsen har dels måst förordna äldre, pensionerade veterinärer att uppehålla dem och dels måst antaga helt unga krafter, vilka i regel lämnat sin anställning hos styrelsen efter kort tid för att tillträda bättre betalda platser. Styrelsen finner det alltså nödvändigt, att löneställningen för de underordnade veterinärerna höjes till 26 lönegraden. I förevarande sammanhang inskränker sig styrelsen dock till att påkalla denna löneställning allenast för de befattningar, som äro förenade med egen föredragningskyldighet och där behovet av kontinuitet är störst.

Sveriges yngre veterinärers förening har anmärkt, att den av utredningen gjorda jämförelsen i avseende å löneförmåner mellan fackbyråcheferna hos medicinalstyrelsen och genomsnittet av de praktiserande veterinärerna icke vore lämplig med hänsyn till att veterinärstyrelsens chefsbefattningar borde rekryteras med arbetskraft över genomsnittet. Enligt föreningens mening vore det riktigare att med sagda grupp utanför den centrala förvaltningen jämföra veterinärstyrelsens övriga veterinära befattningshavare, konsulenterna. En sådan jämförelse och ett beaktande av de inkomster vilka kunde åtnjutas under förvärvande av den erfarenhet, som komme att fordras av konsulenter, följde, att konsulenternas löneställning nödvändigtvis måste förbättras. Konsulenttjänsterna kunde förslagsvis ändras till byråveterinärstjänster med placering i lönegraden 26 å vederbörande löneplan.

Rörande den föreslagna allmänna byråns personal har *medicinalstyrelsen* anfört följande.

Chefen för allmänna byrån torde såsom utredningen framhållit behöva en avlösare och medhjälpare med veterinärmedicinsk utbildning. Denna befattningshavare bör dels föredraga ärenden angående tjänstledigheter och förordnanden för läns- och distriktsveterinärer ävensom angående import från grannländerna av hästar och andra djur, dels handhava större utredningar, vilka kräva veterinär sakkunskap, och dels — därest hans tid så medger — biträda med löpande arbetsuppgifter av mera krävande art. Med hänsyn till sina kvalificerade arbetsuppgifter torde han icke böra placeras lägre än i lönegrad A 26. I övrigt borde på allmänna byrån finnas en kontorist med uppgift att fungera som styrelsens huvudregistrator, ett kanslibitråde såsom ersättare för den nuvarande veterinäramanuensen samt ett kontorsbiträde.

Sveriges yngre veterinärers förening har ansett, att förefintlig statistik över ärendena å allmänna byrån samt den betydelse byråveterinärstjänsten å byrån numera fått väl motiverade tjänstens uppförande å ordinarie stat med placering lägst i lönegraden 26.

Jämväl *svenska veterinärläkareföreningen* har hävdad, att nämnda byråveterinärsbefattning borde placeras i lönegraden A 26 medan majoriteten inom *veterinärhögskolans lärarkollegium* funnit samma befattning böra placeras i lönegraden Eo 26.

Vad härefter angår hygienbyrån har *svenska veterinärföreningen för kött- och mjölkhygien* understrukit önskvärdheten av att byrån erhöle en sådan organisation, att en ökad inspektionsverksamhet kunde genomföras beträffande alla olika slag av köttkontrollanstalter.

Medicinalstyrelsen har i fråga om utredningens förslag angående hygienbyråns personal yttrat.

Den biträdande veterinären kommer att få en omfattande föredragningskyldighet, enär byråchefen under stora delar av året kommer att befinna sig på inspektionsresor. På grund härav föreslår *medicinalstyrelsen*, att den av utredningen föreslagna tjänstebenämningen konsulent ändras till byråveterinär samt att denna befattning placeras i lönegrad Eo 26. I övrigt föranleda utredningens förslag beträffande denna byrå ej annan erinran av *medicinalstyrelsen* än att för juridiskt biträde vid handläggningen av avdelningens delvis kvalificerade korrespondens bör finnas en byråsekreterare. Denna befattningshavare torde i enlighet med utredningens förslag kunna placeras på den administrativa byrån.

Jämväl *styrelsen för svenska veterinärföreningen för husdjurshygien* har uttalat, att, då chefen för hygienbyrån, vilkens tid till stor del vore upptagen av inspektionsverksamhet, vore i behov av en fullt kvalificerad medhjälpare och ställföreträdare, den för byrån föreslagna konsulenttjänsten borde utbytas mot en byråveterinärsbefattning.

Likaså har *svenska veterinärläkareföreningen* förordad utbyte av nämnda konsulenttjänst mot en byråveterinärsbefattning. Denna befattning borde enligt föreningens mening placeras i lönegraden A 26.

Rörande den föreslagna tuberkulos- och kastsjukebyråns personalbehov har *medicinalstyrelsen* anfört.

Styrelsen vill framhålla, att den centrala ledningen av både tuberkulos- och kastsjukebekämpande är en administrativ uppgift av betydande omfattning. Detta förhållande har beträffande tuberkulosbekämpandet redan år 1935 erkänts av statsmakterna genom det då fattade beslutet om föredragandens placering såsom byrådirektör i 28 lönegraden. Beträffande kastsjukeärenden bör beaktas att man vid föredraganden-konsulentens överflyttning till medicinalstyrelsen den 1 januari 1944 räknade med en anslutning till bekämpandet av några hundratusen djur. Icke minst genom föredragandens personliga förmåga att intressera djurägarna och veterinärkåren blev emellertid anslutningen till bekämpandet vida större än den beräknade. Till statsunderstött kastsjukebekämpande äro nu anslutna mer än två miljoner djur eller ungefär lika många som äro anslutna till tuberkulosbekämpandet. Antalet utgående originalexpeditioner från kastsjukeavdelningen är numera i det närmaste lika stort som motsvarande antal från tuberkulosavdelningen. Då svårighetsgraden av ärenden för de båda avdelningarna är fullt jämförlig, synes det medicinalstyrelsen bliva en ofrånkomlig konsekvens av statsmakternas år 1935 fattade beslut att föredraganden för kastsjukeärenden uppflyttas till byrådirektör i lönegrad A 28. Då styrelsen dessutom misströstar om att kunna behålla en kvalificerad kraft om icke denna löneställning kan erbjudas, finner styrelsen sig böra hemställa om placering i lönegrad A 28 av ifrågavarande föredragande.

Å tuberkulos- och kastsjukebyrån handlägges ett stort antal ärenden av administrativ och kameral natur av ofta ej obetydlig svårighetsgrad. Till följd härav bör för avdelningen avses en byråsekreterare, vilken kan placeras å den administrativa byrån och till en början uppföras på Eo-löneplan. I övrigt finner sig medicinalstyrelsen kunna godtaga utredningens förslag rörande underordnad personal å tuberkulos- och kastsjukebyrån med den jämkning allenast, som betingas av att styrelsen icke anser sig kunna godtaga principen om extra anställning för personal, vilken fyller ett fortlöpande behov.

Styrelsen för svenska veterinärföreningen för husdjurshygien har i förevarande hänseende yttrat.

Tuberkulos- och kastsjukebyråns arbetsuppgifter torde även i framtiden bliva ytterst betydande. Visserligen komma tuberkulosärendenas antal successivt att minska, men å andra sidan torde enligt styrelsens uppfattning inom en snar framtid ett organiserat bekämpande av juverinflammationerna komma till stånd, vars centrala ledning lämpligen bör hänföras till denna byrå. På grund härav föreslås att närmast under byråchefen sorterar en byrådirektör i lönegrad A 28 samt 4 byråveterinärer med placering, en i A 26, en i Eo 26 och två i Eo 24. Konsulenttiteln såsom icke motsvarande dessa tjänsteinnehavares arbetsuppgifter bör bortfalla. Enär bekämpandet av här ifrågakommande sjukdomar har mycket stor nationalekonomisk betydelse, torde det vara av yttersta vikt, att å samtliga här nämnda tjänster placeras personer med ingående kunskaper och erfarenheter i respektive sjukdomsbekämpande. En rekrytering från hushållningssällskapens veterinäravdelningar framstår som önskvärd men torde knappast kunna påräknas, om medicinalstyrelseutredningens förslag till löneplacering vinner beaktande.

Ett uttalande av samma innebörd har gjorts av *svenska veterinärläkareföreningen*.

Vidare har *Sveriges yngre veterinärs förenings* uttalat, att föredraganden av

kastsjukeärenden borde erhålla ställning såsom byrådirektör i lönegraden A 28 samt att den nuvarande ordinarie konsulenttjänsten å veterinärbyråns tuberkulosavdelning borde överföras till ordinarie byråveterinärsbefattning å tuberkulos- och kastsjukebyrån.

Allmänna lönenämnden har, under förutsättning att det skulle anses föreligga behov av en tjänsteman i byrådirektörs ställning för ärenden rörande kastsjukebekämpandet, förordnat, att befattningen tills vidare placerades på extra ordinarie stat i lönegraden 28.

Även i avseende å den administrativa byråns personal har *medicinalstyrelsen* förordnat vissa utvidgningar av utredningens förslag. Sålunda har styrelsen anfört i huvudsak följande.

Medicinalstyrelsens utgifter för veterinärväsendet ha under budgetåret 1944/45 uppgått till drygt fem miljoner kronor. Detta belopp utgjorde visserligen icke mer än fyra och en halv procent av medicinalstyrelsens hela utgiftssumma men är dock större än hela utgiftssumman för flertalet administrativa civila verk, och härtill kommer att utbetalningarna beträffande några av anslagen till veterinärväsendet äro fördelade på ett mycket stort antal småposter. Av hela antalet utanordningar för 1945, 56 855, belöpte sålunda ej mindre än 20 934 på utgifter för veterinära ändamål.

Med hänsyn till kassarörelsens storlek — den skulle öka ytterligare vid bifall till styrelsens förslag att den veterinärmedicinska anstalten skulle återföras, när veterinärstyrelsen då skulle komma att fungera som huvudförvaltning även för denna anstalt — finner styrelsen sig böra påyrka inrättandet av en kamrerarbefattning i lönegrad A 22. Förste byråsekreteraren torde för att kunna medhinna egentliga kansligöromål behöva — förutom de befattningshavare, vilka styrelsen föreslagit för hygienbyrån samt tuberkulos- och kastsjukebyrån — en amanuens. Även på kamrerarekontoret erfordras en amanuens för att betryggande kontroll av utbetalningarna skulle säkerställas.

Förutom den föreslagna kassörsbefattningen i lönegrad A 11 erfordras ett kanslibitråde för byråns diariieföring och för uträkning av avlöningar inom styrelsen och till veterinärstaten. Ytterligare erfordras två kontorsbiträden för sifferkontroll och uppsättande av anordningar samt utskrift av postgiroanvisningar .

Riksräkenskapsverket, som i stort sett icke funnit anledning till erinran mot de av medicinalstyrelsen förordade ändringarna i utredningens organisationsförslag, har dock ifrågasatt huruvida tillräckliga skäl föreläge att placera kamreraren i lägre lönegrad än förste byråsekreteraren. Ämbetsverket har i samband härmed erinrat om att av medicinalstyrelsens totala antal utanordningar för år 1945 icke mindre än omkring 37 procent hänförde sig till utgifter för veterinära ändamål, vilket gäve en viss uppfattning om storleken av de kamerala göromål som komme att åvila det nya ämbetsverket. I vart fall syntes administrativa byrån böra förstärkas med en revisor, tills vidare uppförd på extra ordinarie stat. Jämväl de av medicinalstyrelsen föreslagna byråsekreterartjänsterna borde enligt ämbetsverkets mening ordinarie-sättas först sedan tillräcklig erfarenhet vunnits rörande arten och omfattningen av de med befattningarna sammanhängande arbetsuppgifterna. Slutligen har riksräkenskapsverket uttalat, att administrativa byrån lämpligen borde indelas i en kansli- och en kameralsektion.

Medicinalstyrelsen har föreslagit inrättande av en kanslibiträdesbefattning, vars innehavare skulle vara handsekreterare åt chefen för veterinärstyrelsen. För en sådan uppgift erfordrades enligt styrelsens mening en person, som vore stenografikunnig och kunde biträda vid korrespondens på världsspråken ävensom på egen hand successivt komplettera verkschefens samlingar av uppgifter rörande veterinära förhållanden i skilda hänseenden.

I fråga om expeditionsvaktspersonal har *medicinalstyrelsen*, under framhållande av att veterinärstyrelsens blankettexpedition skulle bli av betydande omfattning, förordat inrättande av en tjänst som förste expeditionsvakt och två expeditionsvaktstjänster.

Föredraganden.

I propositionen angående omorganisation av medicinalstyrelsen har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att vid omorganisationen av medicinalstyrelsen bryta ut veterinärväsendet och för dess handhavande inrätta ett särskilt ämbetsverk, veterinärstyrelsen. I detta sammanhang kommer alltså att behandlas endast frågan om det nya ämbetsverkets organisation och vissa därmed sammanhängande spörsmål.

I det av utredningen upprättade förslaget till veterinärstyrelse har man, såsom förut berörts, utgått från att ämbetsverket borde organiseras på samma sätt som exempelvis egnahemsstyrelsen med en styrelse, bestående av överdirektören samt byråcheferna och representanter för jordbruket och medicinalstyrelsen m. fl. Såsom skäl för denna organisationsform har åberopats att bättre anknytning till jordbruket och medicinalstyrelsen därigenom kunde vinnas. I de avgivna yttrandena ha rörande denna fråga delade meningar kommit till uttryck.

Enligt min mening kunna visserligen fördelar i de av utredningen berörda hänseendena nås genom att organisera veterinärstyrelsen såsom ett kollegialt ämbetsverk men å andra sidan kräves ofta av styrelsen, exempelvis vid bekämpandet av epizootier, vilket bekämpande skall ledas av styrelsen, stor snabbhet vid meddelandet av viktiga beslut. En organisation av det slag som utredningen tänkt sig ger knappast möjlighet till den erforderliga snabbheten i besluten. Det torde för övrigt finnas möjligheter att på annat sätt få till stånd den anknytning till humanmedicinen och jordbruket, som utredningen avsett. Till denna fråga återkommer jag i det följande. Jag finner mig alltså böra föreslå att veterinärstyrelsen — på sätt även förordats i fråga om medicinalstyrelsen i förenämnda proposition — organiseras såsom ett ämbetsverk med chefen såsom ensam beslutande.

För att veterinärstyrelsen likväl, såsom jag nyss antydde, skall bli tillgodosedd med sakkunskap å humanmedicinens och jordbruksnäringens område vill jag föreslå, att det vetenskapliga råd — som i anslutning till vad utredningen ifrågasatt bör finnas hos veterinärstyrelsen och vars ledamöter synas i den mån så är möjligt böra utgöras av motsvarande ledamöter av den

nuvarande medicinalstyrelsens vetenskapliga råd — utökas med en representant för medicinalstyrelsen och två representanter för jordbruksnäringen, samtliga utsedda av Kungl. Maj:t. Genom en sådan anordning kan veterinärstyrelsen få kontakt med utvecklingen på humanmedicinens område och göra sig underrättad om jordbruksnäringens synpunkter i olika för denna betydelsefulla frågor utan den omgång, som skulle bli va oundviklig i en kollegial styrelse.

Självklart är, att vissa frågor kunna påkalla samråd mellan veterinärstyrelsen samt medicinalstyrelsen och lantbruksstyrelsen, och jag förutsätter, att sådant samråd i erforderlig utsträckning skall komma till stånd.

I anledning av det från vissa håll framförda kravet att chefen för veterinärstyrelsen skall äga veterinär fackkunskap vill jag framhålla, att någon föreskrift av innebörd, att chefen för medicinalstyrelsen skall besitta medicinsk utbildning icke funnits under senare tider. Detta har grundat sig därpå, att verkschefens uppgifter i stor utsträckning innefattat administrativa spörsmål, för vilkas bedömande medicinsk utbildning icke ovillkorligen erfordrats, samt att kvalificerad medicinsk sakkunskap förutsatts ändock vara tillgänglig inom styrelsen och dess vetenskapliga råd. Motsvarande skäl torde kunna åberopas mot kravet att chefen för veterinärstyrelsen skall äga veterinär utbildning, och jag finner mig på grund härav icke böra föreslå att veterinärstyrelsens chef ovillkorligen skall vara veterinär.

Utredningens förslag om inrättande av en disciplinnämnd inom veterinärstyrelsen på samma sätt som inom medicinalstyrelsen finner jag böra godtagas. Även om betydelsen av en sådan nämnd torde vara mest framträdande å humanmedicinens område, kommer det med säkerhet att visa sig värdefullt att, framförallt i sådana disciplinära frågor, som direkt beröra enskilds rätt, få såväl lekman- och rättssynpunkter som veterinärmedicinska synpunkter beaktade. En disciplinnämnd av föreslagen sammansättning torde även vara ägnad att hos allmänheten skapa förtroende för veterinärväsendet. Att, såsom i ett yttrande ifrågasatts, från nämndens behandling utskilja disciplinfrågor av viss art eller rörande vissa tjänstemän synes med hänsyn till angelägenheten av en enhetlig praxis och de underlydandes likställdhet icke böra ske.

Nämnden synes böra bestå av veterinärstyrelsens chef, föredraganden i det ärende varom fråga är samt chefen för den byrå, som enligt vad jag i det följande kommer att föreslå skall handhava de administrativa frågorna i styrelsen, ävensom de vilka i vetenskapliga rådet företräda jordbruksnäringen och den juridiska vetenskapen. Ordförandeposten i nämnden bör med hänsyn till överdirektörens ställning såsom veterinärstyrelsens chef anföras denne. Nämndens sammansättning torde från allmänhetens synpunkt utgöra en tillräcklig borgen för att samtliga intressen i disciplinära ärenden skola bli va beaktade. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att närmare reglera nämndens befogenheter.

Beträffande möjligheten att tillsätta en epizootinämnd bör nämnas, att denna möjlighet tillskapats såsom ett medel att användas vid de extraordi-

nära tillfällen, då svårare epizootier utbreda sig över större områden. Erfarenheten från tidigare epizootier har givit vid handen, att personalen å medicinalstyrelsens veterinärbyrå varit otillräcklig för att kunna på ett effektivt sätt leda bekämpandet av en svårare epizooti och samtidigt handhåva de ordinarie göromålen. Detta har särskilt tydligt framträtt, då det för ett rationellt bekämpande av en utbruten epizooti varit nödvändigt att förflytta en del av byråns personal till de av sjukdomen drabbade områdena. Även om den föreslagna veterinärstyrelsen får antagas bli bättre utrustad i avseende å personal, kan det dock icke förväntas, att bekämpandet av en svårartad och omfattande epizooti skall kunna verkningsfullt genomföras av styrelsen i dess normala organisationsform med mindre än allt andra väsentliga uppgifter eftersättas. Möjligheten att för sådana undantagsförhållanden tillsätta en epizootinämnd bör således enligt min mening bibehållas.

Förslaget till byråindelning synes mig vara lämpligt, och jag anser således, att veterinärstyrelsen bör organiseras på fyra byråer, nämligen en allmän byrå, en hygienbyrå, en tuberkulos- och kastsjukebyrå samt en administrativ byrå. För att belysa vilka ärenden, som avses skola handläggas å de olika byråerna, torde jag få lämna följande uppgifter. Å allmänna byrån böra handläggas ärenden beträffande veterinärkonstens utövande, veterinärdistrikt, civila veterinärbefattningar och militärveterinärer, flertalet ärenden angående smittsamma husdjursjukdomar och införsel av levande djur och varor samt ärenden rörande karantänsanstalter. Till hygienbyrån böra hänföras ärenden angående stads- och besiktningveterinärer, ärenden rörande offentliga slakthus, kommunala köttbesiktningbyråer, kontrollslakterier och andra under statens kontroll ställda slakteriinrättningar, ärenden avseende in- och utförsel av köttvaror m. m. ävensom ärenden rörande mjölkhygien och den animala födoämneshygien i övrigt. På tuberkulos- och kastsjukebyråns handläggning böra ankomma ärenden angående godkännande av veterinärer avsedda att anlitas av hushållningssällskap för bekämpandet av tuberkulos och smittsam kastning hos nötkreatur ävensom övriga till bekämpandet av dessa sjukdomar hörande ärenden. Å den administrativa byrån böra handläggas ärenden rörande administrativa, juridiska och kamerala frågor i allmänhet. Härjämte bör, på sätt utredningen föreslagit, veterinärstyrelsen kunna vid handläggning av författningsärenden i viss omfattning erhålla biträde av medicinalstyrelsens lag- och utredningsbyrå. Bearbetningen av den veterinära statistiken torde, likaledes i enlighet med utredningens förslag, böra förläggas till medicinalstyrelsens statistiska avdelning.

Att, såsom allmänna lönenämnden och statskontoret förordat, hänföra ärendena angående animal födoämneshygien till den allmänna byrån torde endast föranleda ett kortare uppskov med inrättande av en särskild hygienbyrå, enär den hygieniska verksamheten säkerligen är i behov av utvidgning. Någon anmärkningsvärd besparing för statsverket skulle en sådan avvikelse från utredningens förslag icke medföra.

Vad beträffar gränserna för den centrala veterinärmyndighetens ämbetsbefattning vill jag först beröra frågan om inordnande av statens veterinär-

medicinska anstalt under veterinärstyrelsen. Då anstalten i samband med en år 1943 beslutad omorganisation utbröts från medicinalstyrelsen såsom dåvarande högsta veterinärmyndighet, hade såsom skäl för en utbrytning åberopats att en behövlig lättnad i medicinalstyrelsens arbetsbörda därigenom kunde erhållas. Detta skäl torde icke — i varje fall icke med samma styrka — kunna åberopas för veterinärstyrelsens del till förmån för ett bibehållande i princip av anstaltens nuvarande självständighet. Emellertid torde såsom vid frågans behandling år 1943 framhölls en fristående styrelse för anstalten bäst främja anstaltens uppgifter att bidra till bekämpande av husdjursjukdomarna och befordra husdjursskötseln i landet samt idka vetenskaplig forskning på dessa områden. Någon principiell ändring i förevarande hänseende torde därför icke böra göras. I sammansättningen av anstaltens styrelse torde emellertid böra ske den ändringen, att en däri ingående representant för medicinalstyrelsen ersättes med en representant för veterinärstyrelsen, därvid veterinärstyrelsens chef lämpligen torde böra bli ordförande i anstaltens styrelse. Chefen för veterinärstyrelsen torde härjämte böra ingå som ledamot i veterinärhögskolans styrelse.

Utredningens förslag angående överflyttning av Kungl. Maj:ts beslutanderätt i vissa frågor, som beröra lagen angående köttbesiktning och slakthus, har jag för avsikt att upptaga till behandling i samband med ett av 1946 års köttbesiktningskommitté avgivet betänkande (SOU 1946: 85). Då varken dessa frågor eller övriga av utredningen behandlade frågor om överflyttning till den centrala myndigheten av Kungl. Maj:ts beslutanderätt synas vara av natur att nämnvärt påverka veterinärstyrelsens organisation och sistnämnda frågor ej heller eljest äro av beskaffenhet att böra underställas riksdagens prövning, finner jag ej anledning att i detta sammanhang närmare ingå på dem. Detsamma gäller av utredningen berörda frågor om decentralisering till lokala organ av den centrala veterinärmyndighetens beslutanderätt i vissa ärenden.

I fråga om chefspersonalens anställnings- och löneförhållanden ansluter jag mig till utredningens förslag i fråga om chefen för veterinärstyrelsen. Chefen för ämbetsverket, vilken bör benämnas överdirektör, torde alltså böra placeras i lönegraden C 10 enligt gällande lönereglemente.

I propositionen angående medicinalstyrelsens omorganisation har föreslagits att fackbyråchefstjänsterna inom medicinalstyrelsen skola överföras å C-plan. De skäl som åberopats härför torde med i stort sett samma styrka kunna göras gällande i fråga om fackbyråcheferna i veterinärstyrelsen. Med hänsyn härtill förordar jag att även dessa uppföras å C-plan.

I fråga om lönegradsplaceringen har utredningen föreslagit, att de veterinära fackbyråcheferna skola placeras i lönegraden C 6, medan utredningen för läkarbyråchefernas vidkommande föreslagit lönegraden C 7. Utredningen har såsom grund för denna differentiering åberopat att tjänsteläkarnas genomsnittsinkomster väsentligt överstege motsvarande veterinärers. En sådan gradering synes mig i förevarande fall icke riktig. Av utredningen synes framgå att i varje fall de mera framstående veterinärerna ha inkomster, vil-

ka avsevärt överstiga dem, som erbjudas med en placering i lönegraden 6. För att man under sådana förhållanden skall kunna räkna med att en mer kvalificerad veterinär skall vara villig åtaga sig en byråchefstjänst är det enligt min mening nödvändigt, att ifrågavarande befattning placeras i lönegraden C 7, således samma lönegrad som av utredningen föreslagits för läkarbyråchefsbefattningarna. Jämväl den i åtskilliga remissyttranden framhållna synpunkten, att de veterinära fackbyråcheferna med hänsyn till art och omfattning av arbetsbördan samt ansvar vore jämställda med de humanmedicinska fackbyråcheferna talar för enhetlighet i lönegradsplacering de olika kategorierna emellan. Från utbildningssynpunkt kan måhända göras gällande att läkarna ha en betydligt längre utbildningstid än veterinärerna, men såsom framgår av propositionen angående medicinalstyrelsens omorganisation ha byråcheferna i medicinalstyrelsen, som skola handlägga tandvårds- och apoteksfrågor, placerats i samma lönegrad som läkarbyråcheferna, oaktat de förstnämnda byråcheferna ha kortare utbildningstid än veterinärerna. Utbildningssynpunkten synes därför icke i detta sammanhang böra tillmätas någon avgörande betydelse. Med hänsyn till det anförda finner jag mig alltså böra föreslå, att veterinärstyrelsens fackbyråchefer placeras i lönegraden C 7. Den av utredningen för dessa föreslagna benämningen veterinärråd torde böra godtagas.

Om den av mig förordade lönegradsplaceringen godtages, förutsätter jag, att en restriktivare prövning av frågor om tillstånd för fackbyråcheferna att innehava bisysslor kommer att framdeles tillämpas. Att helt förbjuda innehav av dylika sysslor lär likt litet som i andra fall vara möjligt eller från allmän synpunkt önskvärt.

Chefen för den administrativa byrån torde emellertid böra placeras i 30 lönegraden. Tills vidare synes befattningen böra upptagas å extra ordinarie stat.

Ersättning till medlemmarna av det vetenskapliga rådet torde böra utgå efter de grunder, som hittills gällt i motsvarande avseende för medicinalstyrelsen.

I fråga om den övriga personalen finner jag mig icke för närvarande böra föreslå någon utökning i förhållande till förslaget.

Beträffande löneställningen för ifrågavarande veterinära personal ansluter jag mig i huvudsak till utredningens förslag. I fråga om byråveterinärsbefattningen å allmänna byrån vill jag emellertid föreslå en avvikelse. För denna befattning har utredningen förordnat placering i lönegraden Eo 24, ehuru motsvarande befattning inom den nuvarande veterinärbyrån är placerad i lönegraden Eo 26. Detta förhållande grundar sig därpå, att chefen för den allmänna byrån med hittillsvarande organisation haft att i viss utsträckning intaga ställningen som chef för veterinärväsendet och således för åtskilliga av de inom den allmänna byråns område fallande göromålen behövt en kvalificerad ställföreträdare, medan en ändring härvidlag skulle inträda vid inrättande av en särskild veterinärstyrelse.

Enligt min mening bör kravet på särskild kvalifikation hos ifrågavarande befattningshavare icke minskas. Bland de arbetsuppgifter, som inom den hittillsvarande organisationen ankommit på chefen för veterinärbyrå, har ingått inspektion av länsveterinärernas ämbetsförvaltning och arkiv. Sådan inspektion har emellertid på grund av arbetsbelastningen icke kunnat ske i avsedd omfattning. Denna inspektionsskyldighet överflyttas vid den nu föreslagna omorganisationen å chefen för den allmänna byrå, och för att inspektion skall kunna ske i erforderlig omfattning torde erfordras att en som ställföreträdare åt byråchefen lämplig befattningshavare finnes att tillgå för handhavandet av byråns ärenden under tiden för byråchefens bortovaro. Även under andra tider torde emellertid arbetet å allmänna byrå med hänsyn till ärendenas omfattning och skiftande art fordra biträde åt byråchefen av en veterinär, som vid behov kan fungera såsom föredragande. Av nu anförda skäl anser jag, att befattningen som byråveterinär å allmänna byrå alltjämt bör upptagas i lönegraden Eo 26.

Utredningens förslag om förändring av den nuvarande veterinärbyråns konsulenttjänst för föredraganden av kastsjukeärenden till en byråveterinärsbefattning i lönegraden Eo 26 finner jag vara väl motiverat. Däremot kan jag icke finna skäl att nu för nämnde föredragande inrätta en byrådirektörsbefattning.

En mera allmän lönegradsuppflyttning av övrig biträdande veterinärpersonal torde icke vara motiverad med hänsyn till befattningarnas karaktär.

Vad beträffar den juridiskt-administrativa personalen ansluter jag mig i huvudsak till utredningens förslag. De båda amanuensernas löneställning torde komma att bestämmas enligt de grunder som i allmänhet komma att gälla i fråga om löner och befordringsgång för amanuens- och biträdespersonal under iakttagande av vad som kan föranledas av en överföring av motsvarande personal från medicinalstyrelsens veterinärbyrå till veterinärstyrelsen.

Jämväl skriv- och expeditivsvaktspersonal m. m. torde i huvudsak böra erhålla lönegradsplacering i enlighet med utredningens förslag. För skrivbiträdespersonalens del kan emellertid förutnämnda reglering av löner och befordringsgång komma att inverka.

I enlighet med vad nu anförts skulle således veterinärstyrelsens personal bestå av följande befattningshavare:

1 överdirektör	C 10
3 veterinärråd	C 7
1 byråchef	Eo 30
2 byråveterinärer	Eo 26
1 förste byråsekreterare tillika kamrerare	A 24
1 konsulent	A 24
4 konsulenter	Eo 24
1 kansliskrivare	Eo 11
1 kassör	Eo 11
2 kanslibiträden	A 7

2 kanslibiträden	Eo	7
1 förste expeditionsvakt	Eo	7
1 expeditionsvakt	Eo	5

2 amanuenser, 7 kontorsbiträden, 5 skrivbiträden och 1 telefonist. Av kontorsbiträdena ha fyra beräknats placerade å ordinarie stat.

Härvid har förutsatts, att den nuvarande veterinärbyråns personal å ordinarie stat överflyttas från medicinalstyrelsen till veterinärstyrelsen. Kungl. Maj:t torde böra erhålla befogenhet att föra veterinärbyråns medicinalrådsbefattning och byrådirektörsbefattning å övergångsstat, därest innehavarna icke skulle önska övergå till motsvarande eller andra befattningar i veterinärstyrelsen.

En beräkning efter nu angivna grunder och nuvarande lönesystem av medelsbehovet för avlöningar vid veterinärstyrelsen har till resultat givit följande belopp.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän	kronor	100 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	5 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	123 000
4. Rörligt tillägg	»	31 000
	kronor	259 000
Kristillägg	»	33 000
	kronor	292 000

Genomförande av den föreslagna allmänna löneregleringen för befattningshavare i statens tjänst m. m. torde föranleda följande avlöningsstat:

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän	kronor	144 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	5 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	190 000
4. Rörligt tillägg	»	20 000
	kronor	359 000

Omkostnadsstaten torde böra grundas på de av medicinalstyrelsen i detta hänseende gjorda beräkningarna. Sålunda torde de olika utgiftsposterna böra beräknas till följande belopp, nämligen för sjukvård m. m. 1 500 kronor, för reseersättningar 12 000 kronor, för expenser 43 500 kronor samt för publikationstryck 2 500 kronor. Från det sammanlagda omkostnadsbeloppet torde såsom medicinalstyrelsen anfört kunna avräknas 100 kronor såsom inkomst av försålda publikationer. Samtliga poster synas böra upptagas förslagsvis, varför omkostnadsstatens slutsumma bör beräknas till 59 400 kronor.

För anskaffande av möbler och inventarier i övrigt för den nya styrelsen torde erfordras ett engångsanslag av 40 000 kronor. Detta belopp torde böra anvisas i form av ett reservationsanslag under anslagstiteln Veterinärstyrelsen: Inventarier m. m.

I ett flertal av Kungl. Maj:t och riksdagen gemensamt beslutade författningar förekommer för närvarande hänvisning till medicinalstyrelsen såsom högsta centrala veterinära myndighet. I och med veterinärstyrelsens tillkomst böra dessa hänvisningar avse denna styrelse. I anledning härav har inom jordbruksdepartementet utarbetats *förslag till förordning om ändring i vissa författningar berörande veterinärväsendet*, vilket förslag i detta sammanhang torde böra underställas riksdagen för antagande. I övrigt torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga erforderliga åtgärder, därest riksdagen skulle biträda vad jag tidigare förordat.

Under återopande av det anförda hemställer jag

dels att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

I. besluta inrättande från och med den 1 juli 1947 av en veterinärstyrelse i överensstämmelse med vad jag i det föregående förordat;

II. medgiva att för veterinärstyrelsen må fastställas personalförteckning, upptagande av mig i det föregående förordade befattningar;

III. godkänna följande avlöningsstat för veterinärstyrelsen att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1947/48.

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor 144 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämde av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..	» 5 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	» 190 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	» 20 000
Summa kronor	359 000

IV. å riksstaten för budgetåret 1947/48 under nionde huvudtiteln anvisa

a) till *Veterinärstyrelsen: Avlöningar ett förslagsanslag* av

kronor 359 000;

b) till *Veterinärstyrelsen: Omkostnader ett förslagsanslag* av

kronor 59 400;

c) till *Veterinärstyrelsen: Inventarier m. m. ett reservationsanslag* av

kronor 40 000;

dels ock att förslaget till förordning om ändring i vissa författningar berörande veterinärväsendet måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter
biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen,
att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse
bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Benno Gårdsten.
